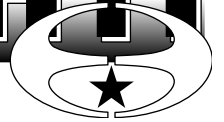

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet ♦ kesäkuu ♦ junio ♦ 3/2004

En kiu lando anglino loĝanta en Francio voĉdonos por la Eŭropa Parlamento, demandis Rosemary Stanley dum Euroscola.

Ketkå istuvat nåillå tuoleilla vaalien jålkeen? Vem sitter på dessa stolar efter valet?

Teemanumero: EU-vaalit ♦ Temo: EU-baloto

Esperantoliiton EU-vaalikysely, s. 6 ♦ Esperanto kaj EU, p. 14

Euroscola: Enontekiöltå Euroopan ytimeen, s. 28

EsperHe: Esperantoseura Helsingin yliopistoon, s. 16

ESPERANTOLEHTI

Esperanta Finnlando ♦ Esperantobladet

ISSN: 0787-8206

Kielipoliittinen aikakauslehti. Suomen esperantoliitto ry:n äänenkannattaja.

Språkpolitisk tidskrift. Organ för Finlands Esperantoförbund.

Lingvopolitika periodaĵo. Organo de Esperanto-Asocio de Finnlando.

Perustettu/Grundad/Fondita 1918. Esperantolehti ekde/från 1989 lähtien.

Esperanta Finnlando 1918-23, 1948-53, 1959-1987.

Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa. Utkommer sex gånger i året. Aperas sesfoje jare.

Toimitus/Redaktion/Redaktejo: ✉ eaflehti@esperanto.fi

Päätoimittaja/Chefredaktör/Ĉefredaktoro: *Mikko Mäkitalo*

Vanha Hämeentie 41 as. 9, 20540 Turku. ☎ (02) 2373 848 ✉ ef_redakto@tiscali.fi

Taitto/Layout/Enpaĝigo: *Ilkka Santtila*

Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki. ☎ (09) 587 6738 ✉ ilkka.santtila@esperanto.fi

Tilauhinta/Prenumerationspris/Abonprezo: 15 e/vuosi/år/jaro;

Jäsenille/ För medlemmar/ Por membroj: 10 e.

Tilaukset, osoitteenmuutokset/Abonoj, adresŝanĝoj:

Suomen Esperantoliitto, Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki. ☎ (09) 715 538 ✉ eaf@esperanto.fi

Prenumerationer, adressförändringar: EAF, Broholmmsgatan 15 C 65, 00530 Helsingfors.

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800017-230825.

Julkaisija/utgivare/eldonanto: Suomen Esperantoliitto ry – Esperanto-Asocio de Finnlando.

Painosmäärä/Eldonkvanto: 400

Esperanto-Asocio de Finnlando ♦ Suomen Esperantoliitto

Fondita/Perustettu/Grundad: 1907

Prezidanto/Puheenjohtaja: *Anna Ritamäki*

Dragsfjärdsvägen 690, 25700 Kimito. ☎ (02) 423 146 ☎ (02) 423 246 ✉ eafprezidanto@esperanto.fi

Vicprezidanto/Varapuheenjohtaja: *Päivi Saarinen*

Ruorimiehenkatu 5 C 23, 02320 Espoo. ☎ (09) 813 3217 ✉ paivi.saarinen@iki.fi

Sekretario/Sihtööri: *Tiina Oittinen*

Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ☎ (02) 230 5319 ✉ eafsekretario@esperanto.fi

Aliaj estraranoj / Hallituksen muut jäsenet:

tgrundstrom@

Tuomo Grundström, Anundilankatu 3, 26100 Rauma. ☎ (050) 5180 590, (02) 822 7779 ✉ www.lailanet.fi

Taneli Huuskonen, Lapinlahdenkatu 23 A 7, 00180 Helsinki. ☎ (09) 694 0964 ✉ taneli.huuskonen@helsinki.fi

Markku Saastamoinen, Siukolantie 9 H 12, 33470 Ylöjärvi. ☎ (050) 327 8528 ✉ markku.saastamoinen@jippii.fi

Auli Vihermä, Riisikuja 11 G, 90460 Oulunsalo. ☎ (08) 554 5587 ✉ auli.viherma@pp.inet.fi

Vicestraranoj/Varajäsenet:

Timo Pirinen, Rinnetie 11-13 D 32, 06650 Hamari. ☎ (040) 592 1756 ✉ timospi@suomi24.fi

Raita Pyhälä, Jykyrintie 3, 69440 Lestijärvi. ☎ (06) 863 7351 ✉ saliko@kase.fi

Eero Rinta-Karjanmaa, Poppelikatu 11-13 A 24, 15520 Lahti. ☎ (03) 783 4448

Kasisto/Rahastonhoitaja: *Anna-Liisa Heikkinen*

Asiakkaankatu 2 G, 00930 Helsinki. ☎ (09) 343 1449 ✉ eafkasisto@esperanto.fi

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800017-230825.

Officejo/Toimisto: Siltasaarenkatu 15 C 65, 00530 Helsinki, avoinna tiistaisin klo 17-19.

☎ (09) 715 538 (puh.vastaaaja/automata respondilo). Malfermita: marde 17-19-a horo.

Ĉefdelegito de UEA/ UEA:n pääedustaja: *Heta Kesälä*

Kalamiehenkuja 3 D 32, 04300 Tuusula. ☎ ☎ (09) 275 5528

Pankkitili/Bankkonto: Sampo 800029-19438647 (maksut UEA:lle/ pagoj por UEA).

Internet: <http://www.esperanto.fi>

Ĝojiga lingvopolitika intereso flanke de EU-kandidatoj

Esperanto-Asocio de Finnlando celas kontribui al pli kvalita komunikado en la Eŭropa Unio. Tiel eblas, aludante al nia komunikadprojekto, karakterizi la enketadon kiun ni faris ĉe la EU-kandidatoj. EAF atentigis pri kelkaj lingvopolitikaj konsideroj, ĉefe pri la vasta subteno al lingva egaleco en la esperantomovado. Ĝojiga estas la lingvopolitika intereso inter la kandidatoj. Preskaŭ 80 kandidatoj respondis.

La kandidatoj indikis kiom gravaj ili konsideras kvar temojn: la egalecon de ĉiuj naciaj lingvoj en EU, la sekurigon de la statuso de la finna kaj sveda lingvoj, starigon de altnivela laborgru-

po pri EU-lingvopolitiko kaj eksperimentadon pri uzo de esperanto kadre de EU (ekz. kiel pontolingvo por interpretado en la parlamento). Krome ili povis libere esprimi sin. Ni demandis ĉu ili jam havis kontakton kun esperanto kaj pri iliaj opinioj pri esperanto kaj EU-lingvopolitiko.

Antaŭelektotagoj estas 2-8 junio, ordinara elektotago 13 junio.

Ne forgesu voĉdoni!

Anna Ritamäki

PS. Dankon al Jukka Pietiläinen pro la realigo de la enketado.

Puheenjohtajalta

Laatua viestintään – kielipolitiikkaa ja järjestön kehittämistä

Esperantoliikkeen tarjoamat mahdollisuudet kielellisen tasa-arvon toteuttamiseksi voisi kiteyttää yhteen lauseeseen: Esperanto tuo laatua viestintään. Lause viittaa Suomen Esperantoliiton viime keväänä lanseeraamaan projektiin: *Al kvalita komunikado – Laatua viestintään*. Kehitysprojekti antaa uutta puhtia tiedotustoimintaamme.

Haluamme kehittää toimintaamme niin, että onnistuisimme hyödyntämään voimavaramme mahdollisimman hyvin. Toimimme – ainakin toistaiseksi – ainoastaan vapaaehtoisvoimin. Tässä yhteydessä voimme todeta, että panostaminen EU-vaalikyselyyn tuotti tulosta. Ilahduttavan monet ehdokkaat ovat vastanneet kyselyyn, josta voitte lukea enemmän tässä lehdesä.

Laatua viestintään kertoo myös monista positiivisista kokemuksista esperanton parissa. Vi-

vahteikasta ja tasa-arvoa viestittävää kieltä käyttäen oppii tuntemaan uusia ihmisiä ja ajatuksia – jopa uusia puolia itsestään.

Anna Ritamäki

PS. EU-vaalikyselyn toteuttamisesta suuri kiitos Jukka Pietiläiselle. Pietiläinen on Tampereen yliopistossa tutkijana toimiva yhteiskuntatieteiden tohtori, Suomen Esperantoliiton entinen puheenjohtaja ja Laatua viestintään -projektiryhmän jäsen.

Från ordföranden

Kvalitet i kommunikationen – språkpolitik och organisationsutveckling

Esperantorörelsens bidrag till arbetet för språklig jämlikhet kan sammanfattas i en mening: Esperanto ger kvalitet i kommunikationen. Meningen är en hänvisning till Finlands Esperantoförbunds projekt *Al kvalita komunikado – Kvalitet i kommunikation* som vi lanserade förra ▷

Musiikki on todellista esperantoa

Yllä olevalla otsikolla oli Turun Sanomissa joi-takin aikoja sitten artikkeli, jossa muuten ei sa-nallakaan käsitelty esperantoa – kuvattiin vain sitä, että musiikissa erimaalaisetkin ihmiset voi-vat saavuttaa yhteisymmärryksen. Esperantis-tille tämäntapainen otsikointi herättää vähän ris-tiriitaisia tunteja. Onhan ilahduttavaa, että espe-ranto sentään käsitteenä on yleisesti tunnet-tu, vaikka sitä osaa hyvin pieni vähemmistö vä-estöstä. Toisaalta mietityttää, onko ihmisillä sit-ten oikea kuva siitä, mistä esperantossa on ky-symys, jos mitä tahansa yhteisyyttä, yhteisym-märrystä tai sekoitelmaa halutaan sanoa espe-rantoksi.

Tämän lehden sivuista suuren osuuden hauk-kavat EU-parlamenttiehdokkaille tehdyn kyse-lyyn tulokset. En pidä ehdokkaan suhtautumista esperantoon kovinkaan tärkeänä tekijänä siihen, ketä aion äänestää. Mutta kyselyn tuloksia voi myös lukea toisin päin, arvioiden, kuinka hy-vin esperantoliike on tehnyt asiaansa päättäjil-le tunnetuksi ja mitä sen jatkossa olisi tehtävä.

Lienee jonkinlainen itsestänselvyys, että juu-ri kukaan ehdokkaista ei ole ottanut avoimen kielteistä kantaa esperantoon. Eihän kukaan ehdokas halua potentiaalisia äänestäjiä torjua,

ja tämän verran populistinen taktiikka ehdok-kaille suotakoon. Mutta vastausten rivien välistä voi etsiä merkkejä siitä, olisiko ehdokkailla va-kavia puutteita siinä, mitä on ymmärretty espe-ranton ja esperantoliikkeen tavoitteitten olevan. En löytänyt paljonkaan sellaisia. Yleisesti otta-en kyselyyn vastanneet ehdokkaat näyttävät suhtautuvan esperantoon asiallisen vakavasti, tun-nustaen kuitenkin realiteetiksi sen, että aivan lä-hitulevaisuudessa esperanto ei ole merkittävä tekijä EU:n kielikartalla. Ovatpa jotkut ehdok-kaat kokeilleet opiskellakin esperantoa.

Tietenkin on melko varmasti niin, että kyse-lyyn vastanneet ehdokkaat ovat niitä, jotka ovat parhaiten perillä esperantosta. Jos menisi kyse-lemään käsityksiä niiltä, jotka eivät vastanneet, voisi törmätä aika omituisiin ennakkoluuloihin. Monet suomalaisethan eivät lainkaan tiedä, mitä on esperanto, ja monet luulevat sen olevan ai-van muuta kuin mitä se on.

Eräs varma kevään merkki eurooppalaiselle on se, kun musiikki ja kielipolitiikka yhdisty-vät. Silloin valmistaudutaan Eurovision laulu-kilpailuun eli Euroviisuihin. Kesän merkki lie-nee sitten se, kun kukaan ei enää puhu Eurovii-suista, ne ovat olleet ja menneet.

▷ våren. Utvecklingsprojektet ger oss kraft att förnya vår informationsverksamhet.

Vår målsättning är att utnyttja våra resurser så väl som möjligt. Vi arbetar – åtminstone tills-vidare – endast med frivilliga krafter. I det här sammanhanget kan vi konstatera att satsningen på EU-valenkäten gav resultat. Glädjande många kandidater har svarat på enkäten som ni kan läsa mer om i denna tidning.

Kvalitet i kommunikationen hänvisar också till de många positiva upplevelser som esperanto för med sig. Esperanto är ett nyansrikt språk som

fungerar jämlikt. Tack vare språket lär man kän-na nya människor och tankar – också nya sidor av sig själv.

Anna Ritamäki

PS. Ett stort tack till Jukka Pietiläinen för för-verkligandet av EU-valenkäten. Pietiläinen är doktor i samhällsvetenskaper och arbetar som forskare vid Tammerfors universitet. Han har tidigare verkat som ordförande för Finlands Es-perantoförbund och är med i projektgruppen för Kvalitet i kommunikationen.

Eurovision laulukilpailu on musiikkimaailmassa nykyään varsin vähämerkityksinen tapahtuma suhteessa siihen, kuinka paljon siitä etukäteen pitkin kevättä puhutaan. Jälkeenpäin euroviisukappaleita ei nykyään juuri radiosoitossa kuule. Joitakin harvoja poikkeustapauksia lukuunottamatta euroviisukappaleet, jopa voittajat, haudataan heti tapahtuman jälkeen arkistojen kätköihin.

Ilmeisesti lähinnä vain voittajan omassa kotimaassa jaksetaan jälkeenpäin muistella voittajaa. Meillä suomalaisilla ei tunnetusti ole siitä omaa kokemusta, mutta sain asiaan lähituntumaa ollessani Baltian Esperantopäivillä Riiassa vuonna 2002, jolloin Latvia voitti Euroviisut, ja siellä paikallisen esperantistiperheen vieraana. Perheen lapset katsoivat vielä heinäkuussa euroviisulähetystä videolta uudelleen ja uudelleen...

70-luvulla Euroviisut näyttää tuottaneen vähän pysyvämpää menestystä. Historian suurin ja kaunein on tietysti Abba, joka vuoden 1974 euroviisuvoitosta ponnahti moneksi vuodeksi maailmanmenestykseen ja maailman legendaarisimpien yhtyeitten joukkoon. Mutta paljon muutakin 70-luvun euroviisuista on jäänyt musiikkimaailmaan. Sellaiset suomennoksina levytetyt ja nykyäänkin kohtalaisen usein soitetut kappaleet kuin Carolan *Penkki, puu ja puistotie*, Tapani Kansan *Varkain vien taikka lainaan*, Katri Helenan *Lintu ja lapsi* ja Frederikin *Tshingis Khan* ovat alun perin 70-luvun euroviisuja.

70-luvulla syntyneenä en itse ole seurannut vielä sen ajan Euroviisuja, vaan saanut myöhemmin mielenkiintoisesti huomata, että moni tuttu kappale onkin euroviisu, jolla on ikää yhtä paljon kuin minulla itselläni. Tässä on hämmäntävä kontrasti siihen, miten vähän 80-luvun euroviisuista muistetaan. Etenkin kun kilpailus-

sa mukana olevien maitten määrä 80-luvulle tultaessa lisääntyi selvästi.

Vuonna 1977 euroviisuihin tuli sääntö, että laulu on esitettävä sellaisella kielellä, joka on esittäjämaassa virallinen kieli. Säännöllä haluttiin ilmeisesti yrittää rajoittaa englannin kielen aseman vahvistumista. Itse asiassa sääntö enemmän lisäsi kuin vähensi kielellistä eriarvoisuutta. Vuosien 1977 ja 1998 välillä Britannia ja Irlanti voittivat Euroviisut yhteensä 8 kertaa, siis yli kolmasosan. Alkoi olla suorastaan poikkeus, jos nuo kaksi eivät olleet kuuden parhaan joukossa.

Vuonna 1999 euroviisujen esityskieli vapautettiin. Saman tien Britannian ja Irlannin sijoitukset putosivat keskitasolle.

Mitähän tästä opimme? Senkö, että keinotekoisilla pakkosäännöillä on vaikea parantaa syrjäiseen asemaan jääneiden kielten asemaa?

Voittajakappale on vuodesta 1999 lähtien aina ollut englanninkielinen, mutta muutkaan kielet eivät ole aivan kadonneet. Vuoden 2003 kilpailussa erityisen mielenkiintoinen oli Belgian kilpailukappale. Sen sanoitus ei ollut mitään oikeaa kieltä, ei siis edes keinotekoisista kieltä, vaan pelkkiä mielivaltaisesti laadittuja sanoja, joilla ei ole mitään merkitystä. Kappale sijoitui toiseksi, vain vähän Turkille hävinneenä. Oli muuten omassa euroviisuhistoriassani lähimpänä tilanne, jossa oma suosikkikappaleeni olisi voittanut.

Jäämme innolla odottamaan, kuka ehtii ensimmäisenä saamaan Euroviisuihin esperantonkielisen kilpailukappaleen. Musiikkiperinnehän meillä esperantomaaailmassa kyllä on vahvaa, kuten lehtemme tästä ja edellisestä numerosta näkyy.

Mikko Mäkitalo

Esperantoliiton EU-vaalikysely:

Kielellisen tasa-arvon kannatus laskenut, esperantoon suhtautuminen kahtalaista

Suomen Esperantoliiton eurovaaliehdokkaille esitettyyn kyselyyn vastasi 21.5. mennessä 77 ehdokasta. Lisäksi kaksi ehdokasta lähetti kommentin, mutta ei täyttänyt kyselyä. Vuoden 1996 eurovaalien aikana tehtyyn kyselyyn vastasi 69 ehdokasta. Lähetettyjä kyselykaavakkeita oli noin 180 eli suurin piirtein sama määrä kuin vuonna 1996. Kysely toteutettiin sähköpostilla ja Taneli Huuskosen toteuttamalla nettilomakkeella. Vuoden 1999 eurovaalien aikana Esperantoliitto ei toteuttanut kyselyä.

Osalle puolueista (Köyhien asialla, Suomen kansan sinivalkoiset, Suomi-Isänmaa, Eläkeläiset kansan asialla) kyselyä ei saatu lähetettyä, sillä osoitteita ei saatu puolueilta.

Kielten tasa-arvo sai vähemmän kannatusta

Kansallisten kielten tasa-arvoa kysyttiin samalla kysymyksellä kuin 1996. Tulosten vertailu osoittaa, että kielten tasa-arvon kannatus on laskenut selvästi. Vuonna 1996 kaikkien kansallisten kielten tasa-arvoa piti erittäin tärkeänä 86% vastanneista ehdokkaista. Keskiarvo asteikolla 1-5 oli 4,8. Tänä vuonna vastanneista ehdokkaista 70% piti kielten tasa-arvoa erittäin tärkeänä ja keskiarvoksi tuli 4,5.

Vuoden 1996 kyselyssä ehdokkailta tiedusteltiin esperanton opetuksen kokeilemistä EU:n puitteissa ja tänä vuonna esperanton kokeilemistä tulkkauksen siltakielenä. Vuonna 1996 ehdokkaiden vastausten keskiarvo oli 3,7 ja tänä vuonna 3,1.

Kielipolitiikka poissa vaalikoneista

Tähän mennessä julkaistuissa yleisissä vaalikoneissa ainoastaan Alma Median (MTV3, Aamulehti) kysymyksissä mainitaan kieliin liittyvä kohta. Kysymys kuuluu ”Euroopan parlamenttiin valitun edustajan tulisi suomen, ruot-

sin ja englannin kielen lisäksi pystyä puhumaan sujuvasti vähintään yhdellä muulla eurooppalaisella kielellä?” Kyseessä ei ole kielten tasa-arvoon liittyvä kysymys vaan kysymys edustajien kielitaidosta. Kiinnostavaa on myös se, että Alma Median vaalikoneessa englannin (ja toisen kotimaisen kielen) taito oletetaan yleisesti vallitsevaksi. Periaatteessahan euroedustajien ei tarvitsisi osata kuin suomea (tai ruotsia), vaikkakin työskentely monikielisessä parlamentissa on tietysti sitä helpompaa, mitä useampaa kieltä osaa.

Myös Ruotsalaisen kansanpuolueen vaalikoneessa (mukana ovat vain RKP:n ehdokkaat) kysytään ”Alla språkgrupper skall få tala sitt eget språk i EU-parlamentet” (Kaikkien kieliryhmien pitää voida puhua omaa kieltään EU-parlamentissa). Huomionarvoista on, että ainoastaan 13 puolueen 20 ehdokkaasta oli täysin samaa mieltä tästä kysymyksestä ja kaksi oli osittain eri mieltä.

Sen sijaan esimerkiksi Yleisradion, Helsingin Sanomien, Turun Sanomien ja Kalevan (ja muiden maakuntalehtien) vaalikoneissa ei kysytä kieliin liittyvistä asioista.

Ehdokkailta kysyttiin, miten tärkeinä he pitävät seuraavia asioita:

- A) Kaikkien kansallisten kielten tasa-arvo EU:ssa
- B) Suomen ja ruotsin kielen aseman turvaaminen EU:ssa
- C) EU:n kielipolitiikkaa käsittelevän korkean tason työryhmän asettaminen
- D) Esperanton käytön kokeileminen EU:n puitteissa (esim. siltakielenä EU-parlamentin tulkkauksissa)

Vastausvaihtoehdot annettiin numeroilla 1-5, jossa 1 on ei lainkaan tärkeä ja 5 hyvin tärkeä.

Esperantoförbundets EU-valenkät:

Understödet för språklig jämlikhet har minskat Inställningen till esperanto varierande

Den förfrågan som Finlands Esperantoförbund sände till europavalskandidaterna besvarades före den 21.5 av 77 kandidater. Därtill har två kandidater sänt kommentarer utan att svara på frågorna. På motsvarande enkät inför parlamentsvalet 1996 svarade 69 kandidater. De utsända frågeformulären var ca 180 eller i stort sett lika många som år 1996. Utfrågningen verkställdes per e-post och en elektronisk blankett som sammanställts av Taneli Huuskonen. Inför valet 1999 gjorde Esperantoförbundet ingen enkät.

Till en del småpartier sändes enkäten inte eftersom partierna inte levererade kandidaternas adresser.

Minskat understöd för språkens likställdhet

Angående språkens lika ställning ställdes samma fråga som år 1996. En jämförelse mellan svaren visar att stödet märkbart har minskat. År 1996 ansåg 86% av de svarande att frågan var mycket viktig och medeltalet på skalan 1-5 var 4,8. I år anses frågan mycket viktig av 70% av de svarande och medeltalet blev 4,5.

I enkäten 1996 frågades efter betydelsen av försök med esperantoundervisning inom EU:s ramar och i år nämndes försök med esperanto som reläspråk som exempel. År 1996 var medeltalet av de avgivna svaren 3,7 och i år blev medeltalet 3,1.

Språkpolitiken negligeras i valmaskinerna

I de allmänna valmaskiner som hittills publice-rats är det endast Alma Media (MTV3, Aamu-lehti) som har en fråga med språkpolitisk anknytning. Frågan lyder: ”Euroopan parlamenttiin valitun edustajan tulisi suomen, ruotsin ja englannin kielen lisäksi pystyä puhumaan su-

juvasti vähintään yhdellä muulla eurooppalaisella kielellä?” (Den som väljs till europaparlamentet bör förutom finska, svenska och engelska behärska åtminstone ytterligare ett europeiskt språk.) Frågan handlar alltså inte om språkens lika värde utan om parlamentariskernas språkkunskaper. Det är även intressant att konstatera att man utgår från att alla kan engelska (och det andra inhemska språket). I princip behöver ju inte en parlamentariker kunna något annat språk än finska (eller svenska), fastän arbetet i det mångspråkiga parlamentet givetvis är lättare ju flera språk man behärskar.

Också svenska folkpartiets valmaskin (endast för partiets egna kandidater) har en språkfråga: ”Alla språkgrupper skall få tala sitt eget språk i EU-parlamentet.” Värt att nämna är att endast 13 av partiets 20 kandidater var helt av samma åsikt och att två var delvis av annan åsikt.

Däremot tar varken Rundradions, Helsingin Sanomats, Turun Sanomats eller Kalevas (och andra regiontidningars) valmaskiner upp frågor som tar ställning till språk.

Av kandidaterna frågades hur viktiga de anser att följande frågor är:

- A) De nationella språkens lika ställning inom EU
- B) Tryggandet av finskans och svenskans ställning i EU
- C) Upprättande av en arbetsgrupp på hög nivå om EU:s språkpolitik
- D) Experiment med esperanto inom EU:s ramar (t.ex. som reläspråk vid tolkningen i EU-parlamentet)

Svarsalternativen gavs med siffrorna 1-5, där 1 betyder oviktigt och 5 mycket viktigt. Nedan publiceras kandidaternas svar partivis i aktivitetsordning.

Ehdokkaiden vastaukset puolueittain (aktiivisuusjärjestyksessä)

SDP (13 vast. + 1 kommentti)	A B C D	Pekka Tiainen	5 5 5 5
Nesrin Can	5 5 5 2	Kalevi Wahrman	5 5 4 4
Mikko Elo	5 5 5 5		
Maria Richardson (Guzenina)	3 3 5 1	Vihreät (9 vastausta)	
Ulpu Iivari	5 5 4 1	Uma Aaltonen	5 5 5 5
Päivi Järvinen	5 5 3 4	Satu Hassi	5 5 3 3
Kimmo Kiljunen	5 5 4 2	Timo Juurikkala	2 2 3 1
Pirkko Lahti	5 5 5 3	Jussi Kauhanen	5 4 5 4
Joonas Lepistö	5 5 5 5	Irina Krohn	5 5 5 3
Antti Liikkanen	3 4 5 3	Elina Moisio	5 5 3 2
Ismo Söderling	5 5 4 3	Tuija Mäkinen	5 5 4 3
Barbro Sundback	5 5 5 4	Anna-Maria Urhonen	5 5 4 4
Folke Sundman	4 4 4 4	Matti Wuori	4 5 5 4
Ilkka Taipale	5 5 5 2		
Vasemmistoliitto (11 vastausta)		Liberaalit (8 vastausta)	
Pekka Buttler	5 5 4 5	Kimmo Eriksson	5 5 4 3
Jaana Haapasalo	5 5 3 3	Oili Harjula	5 5 3 3
Jan-Mikael Hakomäki	4 4 5 5	Hanna Koivula	5 4 4 3
Anne Huotari	4 4 4 3	Pekka Laakso	1 1 5 1
Inna Ilivitzky	5 5 5 4	Jarno Luoma-Nirva	1 1 1 3
Niina Kiviaho	5 4 4 3	Tomi Riihimäki	4 4 4 4
Mikko Kähkönen	4 4 2 2	Sampo Syreeni	5 2 1 1
Harri Moisio	5 4 5 4	Juha Taanila	5 5 4 3
Leila Piirainen	5 5 5 4		
Esko Seppänen	5 5 5 2	Keskusta (7 vastausta)	
Kati Tyystjärvi	5 5 5 5	Lauri Kontro	5 5 4 3
		Harriet Lonka	5 5 5 2
		Pekka Myllymäki	4 5 3 2
		Satu Raiski	3 3 3 3
		Alpo Rusi	4 5 5 4
		Tytti Seppänen	5 5 4 1
		Kyösti Virrankoski	5 5 4 3
Kokoomus (9 vastausta + 1 kommentti)		SFP / RKP (7 svar)	
Heikki Autto	4 5 5 3	Laura Finne-Elonen	5 5 3 4
Piia-Noora Kauppi	4 4 3 3	Tom Gullberg	5 5 5 2
Marianne Marenk	4 4 4 4	Barbara Heinonen	5 5 4 3
Antti Niemi-Aro	5 5 4 3	Linda Lindholm	5 5 4 2
Antti Nieminen	5 5 4 4	Jan D. Oker-Blom	5 4 3 3
Sirpa Pietikäinen	4 4 3 2	Kitty Seppälä	4 3 5 2
Juha-Pekka Ripatti	3 4 5 3	Folke West	5 5 5 4
Eva-Riitta Siitonen	4 4 5 4		
Tanja Solehmainen	3 3 4 1	Kristillisdemokraatit (3 vastausta)	
SKP (9 vastausta)		Pekka Reinikainen	2 2 4 2
Olli Hernberg	5 5 3 4	Bjarne Kallis	5 5 3 3
Siiri Korppi	4 4 4 3	Marja-Leena Kemppainen	5 5 4 4
Tuula Palomäki	5 5 5 5		
Tanja Pelttari	5 5 4 3	Perussuomalaiset (1 vastaus)	
Saara Rautiainen	5 5 3 2	Pekka Sinisalo	5 5 5 5
Antti Siika-aho	5 5 4 4		
Arjo Suonperä	5 5 5 4		

Ehdokkaiden mielipiteitä esperantosta ja kielipolitiikasta

(vastauksia on lyhennetty; täydelliset vastaukset on julkaistu internet-sivuilla www.esperanto.fi).

Nesrin Can: EU:ssa tulee turvata kielten tasa-arvo, ja jatkossa tulee huomioida paremmin myös ne kielet, jotka eivät ole minkään EU-maan virallisia kansalliskieliä, mutta joita puhuvaa väestöä on merkittävästi. Kielten ystävänä suhtaudun esperantoon kannustavasti ja myönteisesti, mutta uskon sen laajempaan käyttöön leviämisen olevan utopiaa tois- taiseksi. Ihmisillä on usein kielen opiskelun eräänä voimakkaana motivaationa tutustumishalu toisiin kulttuureihin, ja tätä tarvetta esperanto ei tyydytä samalla tavoin, kuin äidinkielenä puhutun kielen opettelu.

Mikko Elo: Esperanto sopii hyvin kansainvälisiin yhteisöihin, kuten EU:hun, esim. siltakieleksi tulk- kausessa.

Maria Guzenina: Kielten tasa-arvo: tämä ei ole mielestäni yksinkertainen kysymys. Jo nyt EU:ssa on liikaa byrokratiaa, joka hidastaa asioiden hoita- mista. Asiakirjojen kääntäminen kaikille EU-mai- den kielille toisi toki töitä kääntäjille, mutta olisi iso rahareikä.

Esperanton käyttö siltakielenä: En usko ajatuk- sen saavan tuulta purjeisiin. Kuinka moni olisi to- dellisuudessa valmis tähän. Mutta ajatuksena tämä on hyvin kaunis. Jos tällaiseen ryhtyttäisi, tukisin yritystä.

Ulpu Iivari: Kannatan kielellistä tasa-arvoa ja kiel- ten moninaisuuden säilyttämistä EU:ssa. Uuden perustuslakiluonnoksen myötä kielten asema tulee vahvistumaan EU:ssa. Euroopan parlamentti on ol- lut erityisen aktiivinen alueellisten- ja vähemmistö- kielten suojelemiseksi. Suhtautumiseni esperanton käyttöön EU:n toimielimissä on varauksellinen, vaikka en sulje sitä kokonaan pois.

Päivi Järvinen: Taataanko tulevaisuuden EU-työs- sä kaikille mahdollisuus saada tulkkipalveluja tai asiakirjoja omalla kielellä? Jos ei niin miten tasa- arvo taataan tulevaisuudessa kommunikoinnissa ja tiedonsaannissa. Esperanto voisi olla yhtenä mah- dollisuutena takaamassa tasa-arvon ja demokratian toteutumisen EU:ssa tulevaisuudessakin.

*Nun EU ĵonglas
per pliaĵ 9 lingvoj,
entute 20.*

*Nyt EU:lla on 9
kieltä lisää jonglee-
rattavaksi, yhteensä 20.*

*Nu jonglerar EU med ytterligare 9 språk, sam-
manlagt 20.*

*(Kuva komission käännöspalvelun esitteestä
Monikielisyys ja kääntäminen. Bilden från
kommissionens översättningstjänsts broschyr
Flerspråkighet och översättning.)*

Kimmo Kiljunen: Idea yhteisestä neutraalista kie- lestä on loistava – siihenhän esperantolla tähdätään. Vielä on kuitenkin matkaa asian toteutumiseksi.

Joonas Lepistö: Pienien maiden kieliä tulee ehdot- tomasti vahvistaa, jatkossa ei pidä saada puhua äi- dinkielellään, tällöin tasa-arvo säilytettäisiin.

Antti Liikkanen: Kaikki keinot, joilla EU:n verkosto- luonnetta dynaamisena vahvistetaan, ovat hyviä keinoja.

Tuula Petäkoski-Hult: EU:n viralliseksi tai puoli- viralliseksi kieleksi ei Esperanton asemaa tässä vai- heessa tule vahvistaa. Tulevaisuudessa tilanne voi kuitenkin muuttua, mikäli Esperanton asemaa ha- lutaan edistää. Esperantolle voidaan pitää siis ovi auki ja tehdä sitä koskevia päätöksiä tarvittaessa uudelleen.

Ismo Söderling: En tunne EU:n kielipolitiikkaa es- peranton kannalta. Olen avoin kaikelle järkevälle informaatiolle ja vuorovaikutukselle.

Barbro Sundback: Jag företräder den åsikten att alla deltagare i parlamentet och EU:s övriga institutioner samt EU:s medborgare skall kunna kommunicera på sitt eget modersmål. Språkminoriteternas rätt i de olika medlemländerna måste stärkas. I andra hand ser jag esperanto som en möjlighet att öla kommunikationen mellan EU-medborgarna och deras gemensamma organ.

Folke Sundman: Jag förhåller mig både sympatiskt men också realistiskt. Den allra mest grundläggande informationen bör finnas på alla medlemspråk och t.ex. de allmänna parlamentssessionerna bör täcka hela språkskalan. Men realistiskt är att en stor del av det praktiska arbetet kan och bör ske med en lättare språkapparat.

Ilkka Taipale: Esperanto on yksi merkittävä juonne maailman rauhan ja kansojen yhteistyön kehittämisen katkeamattomassa, mutta aikanaan voitokkaassa historiassa.

Pekka Buttler: EU:n sisäisen hallinnon nykyinen kielipolitiikka ei ole tehokas, mutta ainakin hyvin tasa-arvoinen. Suosin kaikkia kokeiluja, joissa pyritään lisäämään tehokkuutta, kuitenkin niin että tasa-arvoisuus ei kärsi.

Jaana Haapasalo: Esperanton käyttäminen on kiinnostava idea, mutta en oikein usko sen yleistymiseen nykyisessä englannin kielen hegemoniassa.

Jan-Mikael Hakomäki: Esperantoa pitää minun mielestä tukea ja erityisesti vaatia, että EU:ssa kansalliset saisivat palvelua omalla kielellä, vaikka tämä ei olisi valtion kieli. Pitäisi palvella ihmisiä baski-kielellä, sardinian kielellä, korsikan, saamen jne.

Anne Huotari: Esperanto on kiehtova kieli, mutta se ei ole saanut sellaista asemaa, joka sillä voisi olla tällaisessa kielten sekamelskassa kuin EU:ssa tällä hetkellä on. Jokaisen EU-maan meppien on saatava asiakirjat omalla äidinkielellään.

Inna Ilivitzky: Esperantosta olen melko ambivalentti – jos se helpottaa EU:n sisäistä ihmisten välistä kielillistä kommunikaatiota niin se on hyvä asia.

Niina Kiviaho: Esperanton käyttäminen siltakielenä tulkauksessa olisi ihan kokeilemisen arvoinen juttu. Kansallisten kielien rinnalla yli-kansallinen esperanto voisi olla tasa-arvoinen kokeilu, eikä arvot-

taisi esim. englantia tai ranskaa ylitse muiden kielten.

Mikko Kähkönen: Ideana esperanto on hyvä.

Harri Moisio: Tähän kielten kirjoon pitäisi löytää joku vaihtoehto. EU:n yhtenäinen ”parlamenttikieli” pitää löytää ja siksi on tärkeää perustaa työryhmä selvittämään asiaa. Mielestäni kunkin kielen ja kulttuurin säilyminen ”omanaan” turvataan paremmin, jos löydetään yhtenäinen tekokieli. Englannin- tai ranskankielen nostaminen parlamenttikieleksi tuo myös näiden kulttuurin voimakkaammin esiin, kuten tässä nyt jo käymässä.

Leila Piirainen: EU:n kielipolitiikan ensisijaisena tavoitteena tulisi olla kansallisten kielten suojelu myös EU:n organisaatioissa. Mikään ei kuitenkaan estä esperanton kokeilua esimerkiksi juuri Euroopan parlamentissa tai laajemminkin. Esperanton kaltainen, neutraali kieli lisäisi varmasti sekä valmistelun että päätöksenteon demokraattisuutta ja vähentäisi valtakielinä – ennen kaikkea englantia ja ranskaa – puhuvien valtaa unionissa.

Esko Seppänen: Siltakielenä en näe tarvetta uudelle kielelle, jota ei puhuta äidinkielenä. Kannatan periaatetta, jonka mukaan tulkkaus tapahtuu mahdollisimman suuressa määrin ilman siltakieltä ja niin että viimeisin lenkki ketjussa on se, joka välittää viestin omalla äidinkielellään.

Kati Tyystjärvi: Minusta esperantoa voisi hyvin kehittää EU-kieleksi. Oltaisiin sitten ainakin samalla viivalla senkin vuoksi, että kieli on yhtä kuin kulttuuri, ja tämä tasaisi kulttuurien välisiä eroja. Olishan se hauska, jos kaikilla olisi yksi yhteinen kieli!

Heikki Autto: EU:n kielipolitiikkaa pitää selkeyttää niin, että jäsenmaissa puhutaan EU:sta jäsenmaan omalla kielellä mutta itse EU:ssa päätöksen teossa tulee pystyä siirtymään vain muutaman (tai jopa yhden jos löytyy sopiva kompromissi) kielen käyttöön, jotta toiminta muuttuisi tehokkaammaksi.

Piia-Noora Kauppi: Ymmärrän, että esperanto ”puolueettomana kielenä” voisi olla hyvä ratkaisu EU:n kieliongelmiin. Käytännössä on kuitenkin hyvin vaikea ottaa käyttöön kokonaan uutta kieltä, jonka opetusta on harvassa ja jonka taitajia on suh-

teellisen vähän. Kyseessä olisi varmasti useiden kymmenien vuosien projekti. EU:n sisäisessä kieli-politiikassa kannatan esim. parlamentin täysistuntojen ja valiokuntien kokousten tulkkausta kaikille EU-kielille. Myös kansalaisten on voitava lähestyä EU:ta omalla kielellään.

Eija-Riitta Korhola: Esperanto vaikuttaa todella helpolta kieleltä ja erinomaisen taipuvaiselta palindromeihin. Sen käyttöönotto EU:n toimielimissä ei kuitenkaan ole realistista. Englanti työkielenä säästäisi kuluja huomattavasti; ja joka tapauksessa sen osaaminen on välttämätöntä, koska meillä on kouksia, joissa tulkkauspalveluita ei ole. Pahimpana vaihtoehtona pidän sitä, että Unioniin jäisi 3-6 työkieltä. Tästä syystä kannatan yhden kielen mallia – tai sitten kaikkien. Dokumentit tulisi kuitenkin kääntää entiseen tapaan kaikille jäsenmaiden kielille.

Marianne Marenk: Esperanto on hyvä vaihtoehto, mutta ilman laajaa opiskelua ei se onnistu. Jatkossa täytyy olla muutama yhteinen kieli, miksei esperanto voi olla yksi niistä.

Antti Niemi-Aro: Esperanto on mielenkiintoinen kieli. Periaatteessa se voisi olla puolueettomana kielinä paras mahdollinen EU-kieli, mutta pahaa pelkään, että englannin-, ranskan- ja saksankielisillä ei ole intressiä murehtia kieliasiaa tältä pohjalta.

Antti Nieminen: En tunne (vielä) ko. kieltä tarpeeksi, jotta voisin esittää mielipiteeni. Tosin ko. kieli on kiehtova sen neutraliteetin vuoksi. Äidinkieli on kaiken perusta, myös EU:ssa.

Sirpa Pietikäinen: Kieli on tärkeä osa kulttuuria ja identiteettiä, siksi kielten omaperäisyys tulee näkyä EU:n ohjelmissa. Unionin laajentuessa on kuitenkin syytä arvioida käyttökielten määrää tarkasti.

Juha-Pekka Ripatti: Niin hieno asia, kuin jokaisen EU:n jäsenvaltion mepin toimiminen omalla äidinkielellään olisi, niin kielten lukumäärä aiheuttaa suuria ongelmia. Jo pelkästään pätevistä tulkeista on puutetta. Tulkkaus aiheuttaa myös merkittäviä kustannuksia. Tämän vuoksi tarvitaan EU:n kieli-politiikkaa käsittelevä työryhmä.

Eva-Riitta Siitonen: Suuret kielet ovat EU:ssa tietysti vahvoilla. Kaikkien kielten aseman turvaaminenkin on tärkeää, mutta informaatio heikkenee kään-

nettäessä. Äidinkieli on ihmiselle kaikki, vaan viesti saattaisi EU:ssa mennä paremmin perille jos keskityttäisiin vain muutama kieleen. Esperanto on varmaan hankkeena hyvä kehitettäväksi.

Tanja Solehmainen: Esperanto on mielenkiintoinen yritys ylittää kielimuurit, mutta vähäisen tunnettuuden ja käytön johdosta en toisi sitä EU:n työkieleksi. Mielestäni turhaa kääntämistä olisi pyrittävä vähentämään, mutta tärkeimmät asiapaperit pitäisi kääntää kullekin kansalliselle kielelle. Toisaalta normaali kanssakäyminen kollegoiden kanssa vaatii riittävää kielitaitoa ilman tulkkia.

Olli Hernberg: En ole vakuuttunut ”korkean tason työryhmistä” vaan asiasta tulee saada aikaan kunnon kansalaiskeskustelu. Itse kääntämistä ja tulkkausta opiskelleena koen vaikeana ajatuksen ”ei-kenenkään-äidinkielestä” tulkkauksen välineenä. Mutta kaikkea pitää toki kokeilla. Olisimme toki tasa-arvoisempia, jos kaikki EU-byrokraatit käyttäisivät keskenään esperantoa, joka ei ole kenenkään äidinkieli.

Siiri Korppi: EU:ssa kaikkien tulisi voida asioida omalla äidinkielellään. Näin suuressa liitossa se kuitenkin on hyvin hankalaa, ellei mahdotonta. Esperanton käytöstä en osaa sanoa, tuntuisi kuitenkin kovin työläältä tuoda käyttöön kokonaan uusi kieli, enkä usko sen toimivan kovin hyvin.

Tuula Palomäki: Esperanton käytön kokeilu: tärkeintä on, että jokainen saa pitää oman kielensä, eikä koulutus tässä suhteessa estä osallistumasta päätöksentekoon, ts. kielitaidottomankin pitää saada osallistua tasavertaisena päätöksentekoon. Meidän maksamme tulkeista. Itsekin olen ollut nuoruudessaani kiinnostunut, mutta en ole kuitenkaan lähtenyt hakemaan oppia. Tosin kyllä vakavasti harkinnut.

Tanja Pelttari: EU:ssa suurten kielten ylivalta on huolestuttavaa, sillä käännökset esim. suomen kielelle ei aina saavu riittävän ajoissa, jotta riittävät tiedot päätöksentekoon olisi olemassa. Esperanto olisi yksi mahdollisuus tasapainottaa nykyistä eri-arvoisuutta, mikäli se saisi maailmanlaajuisesti riittävän painoarvon.

Antti Siika-aho: Mielestäni esperantoa voisi aivan hyvin kokeilla eräänlaisena muotona esim. EU:ssa.

Tosin mielestäni jokaisella kansalla ja maalla tulee olla oma kielensä ja sitä pitää saada vapaasti käyttää EU:ssa.

Arjo Suonperä: Tavallisen ihmisen kannalta EU:n kielipolitiikka on epäonnistunut ja on omiaan lisäämään ihmisten eriarvoisuutta.

Kalevi Wahrman: Esperanto on nähdäkseni hyvä väline kansojen lähentämiseksi oikealla tavalla.

Kimmo Eriksson: Mielestäni on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki EU:n viralliset kielet myös säilyvät virallisina kielinä. Mielestäni tämä on EU:n rikkaus ja se myös osaltaan turvaa pienempien kielten aseman ja olemassaolon Euroopassa. Työkielenä mielestäni voi käyttää vain muutamaa suurta kieltä tai miksei sitten jotain universaaliala tehtyä kieltä – kuten esperantoa tms.

Oili Harjula: Ehkä Esperanto on hieman ”vieras” kieli monelle EU:ssa. Jokainen tietenkin haluaa tulla kuulluksi omalla kielellään, ja ehkä Englanti on vielä hallitsevampi.

Hanna Koivula: Kokonaan uuden kielen opettelu jopa käännöstarkoituksissa saattaa hankaloittaa käännösprosesseja entisestään. Yhteisen siltakielen etsiminen kielisyrjinnän ehkäisemiseksi on kuitenkin hyvä idea.

Pekka Laakso: Maailmassa on aivan liikaa kieliä, pitkällä tähtäimellä yksi kieli on varmaa, mutta siihen menee varmasti tuhansia vuosia. Näyttäisi siltä että se voisi olla esim. englanti, mutta mene ja tiedä???

Jarno Luoma-Nirva: Liian monien kielten pitäminen EU:n virallisina kielinä aiheuttaa huomattavia kustannuksia. Helpommalla päästäisiin, jos EU:lla olisi vain yksi virallinen kieli. Englanti olisi luonnollinen valinta sikäli, että suurin osa kansalaisista osaa sitä ennestään. Esperanton etuna tosin olisi se, että koska se ei ole kenenkään äidinkieli, kenelläkään ei olisi etulyöntiasemaa. Sen haittana on kuitenkin toistaiseksi varsin vaatimaton levinneisyys, suurin osa kansalaisista joutuisi opettelemaan sen erikseen alusta saakka.

Sampo Syreeni: Esperanton takana vaikuttavat ajatukset ovat mielenkiintoisia ja sinänsä hyviä, mutta epäilen, että taloudelliset välttämättömyydet tuo-

vat meille ennemmin tai myöhemmin maailmankielen. Tällä hetkellä näyttäisi, että sellaiseksi on ko-
hoamassa englanti. En näe tätä ongelmaksi, koska itse olen liberaalina laissez-faire -kielipolitiikan kannalla – nähdäkseni on melko epäolennaista mitä kieltä me lopulta puhumme, kunhan kommunikation hyödyt kuitenkin saavutetaan.

Juha Taanila: Esperanton opiskelu kouluissa ainakin täällä pohjoisessa on vähäistä jos lainkaan. Eli en osaa sanoa olisiko esperantosta varsinaista hyötyä?

Laura Finne-Elonen: Positivt inställning till esperanto.

Barbara Heinonen: Rätten till det egna språket är mycket viktigt för mig. Det är svårt för mig att ta ställning till esperanto, på grund av min ringa erfarenhet av hur det fungerar.

Linda Lindholm: Språkfrågorna är viktiga om vi vill behålla och stärka EU:s närhet till människorna. Esperanto är ett intressant experiment.

Jan D. Oker-Blom: Jag tycker att det är berömvärt att det finns ett sådant intresse.

Kitty Seppälä: Språklig jämlikhet, respekt och glädje över språk, så långt det är sunt och effektivt är utgångstanken för mig. Dessvärre, realistiskt tänkt, är det för komplicerat och dyrt att alla skall tala bara sitt språk inom EU:s administration. Men jag anser också att de stora språken nog kan vara de officiella för protokoll etc. Jag anser att det är fel att vi ska ge miljoner jobb åt en massa tolkar, pengarna behövs för annat. Jag har inte stiftat bekantskap med Esperanto och tar därför inte ställning till vad jag anser om Esperanto.

Folke West: För min del tycker jag att det vore intressant med att undersöka användningsmöjligheterna av Esperanto. Språkerna är ju en kulturell tillgång för EU även om det kan bli något invecklat att lösa så många tolkningstillfällen.

Uma Aaltonen: Olen joskus huvitellut ajatuksella ryhtyä opiskelemaan esperantoa ja etsinkin Tampereella opiskellessani kansalaisopiston ohjelmista kurssia – ei ollut, mutta ei aikaakaan kun Irlannissa Euroopan parlamentin vihreän ryhmän ruokatur-

vallisuusseminaarissa tapasin hurmaavan vihreän lady – Maire – selvisi että hän on EU-rahoituk-sella tehnyt kirjan esperantosta ja sain sen – hän myös käänsi lohjalaislasten kanssa tekemäni ympäristöteemaisen värityskirjan esperantoksi.

Satu Hassi: Ihailen ihmisiä, jotka ovat opetelleet esperantoa, koska idea on upea. Käytännön elämäs-sä EU-keskustelut käydään keskustelijoiden omil-la kielillä ja/tai sellaisilla muilla kielillä, joita kes-kustelijat osaavat, kuten englanniksi, ranskaksi ja saksaksi.

Jussi Kauhanen: Hyvä, että kielipolitiikkakin ote-taan esille näiden vaalien yhteydessä.

Elina Moisio: Mielestäni kaikkien jäsenmaiden vi-rallisten kielten tulee säilyä myös EU:n virallisina kielinä. Siltakielenä voidaan kokeilla esperantoa, mutta nyt näyttäisi siltä, että englantia, saksa ja ranska saavat suurimman hyväksynnän siltakielinä käytet-tyinä.

Tuija Mäkinen: Minä liitän kielen ja kulttuurin laa-jassa mielessä niin vahvasti yhteen, että koen kult-tuurittoman kielen pelkäksi tekniikaksi enkä varsi-naisesti kieleksi. Kielellä pitää olla historia ja mie-li. Jokainen kieli on arvokas ja rikas juuri siksi, että se kantaa sisällään kulttuuria ja kansallista menta-liteettia. Euroopan rikkaus ja luovuus on sen kult-tuurien kirjossa. Kaikkien EU-jäsenmaiden kielten tulee olla tasa-arvoisia EU:ssa.

Anna-Maria Urhonen: Esperanto voisi olla hyvä yleiskieli unionille. En näe, miksei sitä voisi kokeil-la ns. välikielenä, josta sitten tulkattaisiin kaikki muille kielille.

Matti Wuori: Poliittista tahtoa saada esperanto mu-kaan EU:n kielikirjoon on erittäin vaikea nostattaa juuri nyt, kun EU:n ”omien” kielten lukumäärä on jo 20, ja pelkästään EP:n täysistunnoissa on par-haimmillaan samaan aikaan noin 1 000 tulkkia (ja tulkkaamisessa kaavailaan siirtymistä spokewheel-järjestelmään, joka heikentää pienten kielten ase-maa entisestään). ”Korvaavana” yleiskielenä, lingua franca’na, taas englantia on nyt etenemässä hyvin määrätietoisesti.

Lauri Kontro: Esperanto voisi olla mahdollisuus päästä irti nykyisestä tilanteesta, mutta realismia on

silti ajatella, että esperanton käyttöönotto ei tapah-du meidän elinaikanamme. Uutta kielipolitiikkaa kohti voitaisiin edetä sellaisella sopimuksella, että kukaan EU:ssa ei käyttäisi työkielenään omaa äidin-kieltään,

Harriet Lonka: Jäsenmaiden kieliä tulisi kohdella tasapuolisesti.

Pekka Myllymäki: En tunne EU:n kielipolitiikkaa vielä riittävän hyvin. Sen tiedän neljän vuoden CIBE:n ja komission kokouskokemuksistani, että englannin kielen asema on vahvistunut ja että sillä pärjää hyvin. Asioiden ja ihmisten lähestymisen osaaminen on hyvin tärkeätä.

Tytti Seppänen: En pidä ajatuksesta, jossa Esperanto olisi yksi yhteinen kieli. Kaikki viralliset paperit on jatkossakin saatava kaikilla unionin virallisilla kie-lillä.

Kyösti Virrankoski: EU:n kielipolitiikan kulmaki-vi on monikielisyys. Kaikkien jäsenmaiden viral-listen kielten tulee olla myös EU:n virallisia kieliä.

Marja-Leena Kemppainen: Esperantoa voidaan ko-keilla ja kehitellä sitä yhtenä yhteisenä kielenä, mutta se ei voi korvata kansallisten kielten asemaa. Mikäli ajatuksia tähän suuntaan halutaan viedä, tu-lee lähteä siitä, että esperanton asema tulee ensin kansallisesti vahvistaa paremmaksi.

Pekka Reinikainen: EU:n tulkkauskuulut ovat 2 mrd vuosi, teoriassa tulkattavia kielipareja tulee 190. Tästä on päästävä eroon sopimalla vain 3-5 kielen käyttämisestä eli englantia, saksa, ranska, espanja ja italia. Näillä kyllä pärjätään, jos niitä ei osaa, voi hakeutua muihin töihin kuin EU-virkailijaksi tai parlamenttiin.

Pekka Sinisalo: Mielestäni puolueettoman kielen käyttö EU:n yhteisöissä lisäisi sen sisäistä tasa-ar-voa ja oikeudenmukaisuutta. Työskennellessäni täl-lä hetkellä EY:n tuomioistuimessa ja aiemmin Eu-rooppa koulussa olen joutunut surukseni huomaamaan, että ns. isot maat hoitavat kielipolitiikkaa niin, että itse siitä hyötyvät. Koska on pelättävissä, että pienet kielet ensimmäisenä saavat siirtyä syr-jään olisi yhteisen puolueettoman kielen käyttö meille lopulta vain eduksi. Toki tahdon, että suomen kaunis kieli säilyisi virallisena kielenä.

Egaleco favoras Esperanton

La rezultoj de la enketo al kandidatoj en EU-elektoj donas materialon por mediti la situacion de esperanto en publikeco kaj internacia vivo.

Ŝajnas, ke la sinteno de finnlandaj kandidatoj al EU estas nun multe pli praktika ol en 1996 kiam Finnlando ĵus aliĝis al EU. Tiam ili havis ankoraŭ pli da idealismo kaj utopiemo, kiu nun lasis sian lokon al realismo kaj praktikismo. Se multaj opiniis en 1996, ke esperanto estas konsiderinda alternativo, nun la respondoj atentis pli ofte la nuntempan praktikon kaj pro tio enhavas dubojn pri esperanto. Pluraj kandidatoj estas pretaj subteni esperanton kiel ideo kaj se ĝi fariĝos reala solvo sed multaj ankaŭ ne kredas je tio kaj ne pretas agi inter la unuaj. Tamen ankaŭ konsiderinda parto klare favoras esperanton aŭ almenaŭ pretas serioze konsideri ĝin kiel eblan solvon kaj subteni eksperimentojn.

Iom maltrankviliga fenomeno estas la falo de la subteno por egaleco de ĉiuj lingvoj kaj sekve ankaŭ por la defendado de la gepatra lingvo (finna aŭ sveda). Tiuj, kiuj pretas kompromisi pri egaleco, ankaŭ ne emas forte defendi la gepatran lingvon.

La vera kerno de la esperanta ideo estas la egaleco de la lingvoj. Se oni rilatas al tio serioze, en plurlingva situacio esperanto estas la sola praktika solvo (apud la interpretado). Kiam la nombro de lingvoj estas du aŭ eĉ kvar, eblas ankoraŭ lerni tiujn reciproke, sed tiu, kiu kredas, ke la egaleco de 20 lingvoj eblas, ne komprenas la realecon. Se oni libere elektas lernatajn lingvojn el 20, la rezulto estas aŭ la venko de kelkaj “pli favorataj” aŭ granda nekompreneo: se iu lernis la finnan, svedan kaj anglan, dum la alia scipovas grekan, italan kaj slovenan, kaj la tria nur polan, litovan kaj germanan.

Pluraj kandidatoj menciis iujn kontaktojn kun esperanto. Matti Wuori kaj Marianne Marek eĉ lernis ĝin iam. Kelkaj menciis nomojn de najbaroj aŭ konatuloj, kiuj estis esperantistoj.

Multaj, tamen, menciis ke ili ĝis nun ne havis iajn ajn kontaktojn, sed interesiĝis pri la afero. Iuj laŭdis ke ankaŭ la lingva politiko aperas nun inter la temoj de la kampanjo. Estas strange, ke la lingva politiko forestas el la kampanjo, kvankam temas kaj pri praktike kaj pri politike grava afero, multe pli grava ol pluraj el tiuj, kiuj aperas en respondmaŝinoj de amaskomunikiloj. Tamen tio donas ankaŭ al esperantistoj eblecon fortigisian pozicion, ne nur kiel hobiuloj pri iu stranga lingvo, sed kiel fakuloj pri lingva politiko kaj porparolantoj de lingva egaleco.

Ĝojinda fenomeno en la respondoj estas ankaŭ konfeso de nescio pri esperanto, kaj pro tio malcerteco preni iun difinitan starpunkton. Tro ofte personoj, kiuj nenion scias pri esperanto, malfavoras la ideon. Tiel apenaŭ okazis nun.

Afero, kiu ne aperis en 1996 estas la rolo de la angla lingvo. Ĉi-jare kelkaj menciis, ke la angla jam venkis aŭ superas esperanton. Tamen la realo en la nova EU estas iom alia. En pluraj novaj membro-statoj de EU, la scipovo de la angla estas malpli granda ol en la malnovaj membro-statoj, do en pli larĝa EU la angla estas fakte malpli parolata ol antaŭe. Ankaŭ la elcento de la denaskaj parolantoj de la angla malkreskis. Ankaŭ la finna ne plu estas la plej malgranda el oficialaj lingvoj, sed estas ses aŭ sep malpli grandaj oficialaj lingvoj.

Neniu scias ĉu esperanto povus funkcii pli bone kiel pontolingvo ol la nune uzataj angla, franca kaj germana. Mankas eksperimentoj kaj la aludita boneco povas esti nur en la kapoj de esperantistoj. Necesus eksperimentoj, eĉ se tiuj povus montriĝi malfavoraj al esperanto, eventuale eĉ pro tio ke mankas kompetentaj interpretistoj de esperanto. Ili ne estas edukitaj ie kaj nur malofte la profesiaj interpretistoj de aliaj lingvoj scipovas esperanton. Krome la evoluo de esperanto en kampoj de administrado kaj pluraj fakoj estas relative mizera. Mankas vortoj ▷

Fotis: Jocelyne Mommeret

Eŭropa Bunto/Kirjava Eurooppa/Europeiskt kalejdoskop

La 9an de majo inter tri- kaj kvarcent personoj renkontiĝis antaŭ la Universitato de Strasburgo kun banderoloj en multaj lingvoj. Ili promenis al la EU-parlamentejo kie ankaŭ okazis diskuto pri la temo “kiel ebligi multlingvismon”.

9. toukokuuta kolmestasadasta neljänsataan henkilöä kerääntyi Strasbourg'n yliopiston eteen monikielisten banderollien kanssa. He kävelivät EU-parlamentin luokse, missä myös keskusteltiin aiheesta ”miten toteuttaa monikielisyyttä”.

Den 9 maj samlades mellan tre- och fyrahundra personer framför Universitetet i Strasbourg med banderoller på många språk. De promenerade genom staden till Europaparlamentet. Efter manifestationen hölls en debatt med temat “hur förverkliga mångspråkigheten”.

por gravaj konceptoj de EU-politiko. Necesas terminologia laboro kaj instruado, sed ankaŭ konsciigo pri la egaleco de lingvoj.

Kiel iuj el la kandidatoj atentigis, ne povas temi pri rapida solvo. Nuntempe esperanto estas ideo, sed espereble ideo, kiu meritas pli kaj pli

seriozan konsideron. Tamen, necesas pli da esperantoparolantoj. Kiel Seán Ó Riain kaj Renato Corsetti enfazis: “se vi volas konkeri Bruselon, unue konkeru vian lokan lernejestron au urbestron, kiu subtenu kurson ĉe vi” (Esperanto 5/2004).

Jukka Pietiläinen

Esperantoa yliopistoon

Ylioppilaiden esperantoliikkeen synty

Juuri kun esperantoliike on tyytynyt viime vuosikymmenien loivaan alamäkeensä, löytyy uutaintoa Helsingin akateemisten nuorten keskuudesta. Viime vuoden marraskuussa alkunsa saanut Esperanto en Universitato de Helsinko (EsperHe) hyväksyttiin vuoden 2004 maaliskuussa Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan eli HYYn alaisuuteen. Pääkaupunkiseudulla ilmestyvä Metro-lehti uutisoi EsperHeen hakuaikeita näyttävästi jo 27. helmikuuta mainitosen olevan ensimmäinen akateeminen esperantoseura Suomessa yli sataan vuoteen: viimeksi 1890-luvulla toimi Otaniemessä polyteknikoiden esperantoseura, joka tunnettiin tanhuilamiensa mukaan myös nimellä Dancanta Esperantoklubo. EsperHe ei kuitenkaan aio jäädä vain tanhuamaan, vaan suunnitelmiin kuuluu määrätietoista esperantotoiminnan kehittämistä yliopistolaisten keskuudessa. Syyskuussa yhdistys osallistuu Helsingin yliopiston avajaiskarnevaaleihin ja värvää oppilaita syksyllä pidettävään esperanton opintopiiriin.

Suomi otollinen maa

Pitkä yliopistokoulutus ja suuntautuneisuus järjestötoimintaan tekee Suomesta erityisen hyvän maan yliopistojen piirissä toimiville yhdistyksille. Yksinomaan HYYn alaisuudessa toimii tällä hetkellä noin 240 erilaista järjestöä osakunnista poliittisiin ja harrastusjärjestöihin. Edustettuina ovat mm. suurimmat poliittiset puolueet, Pohjola-Norden, Amnesty International, Attac – ja nyt ensimmäistä kertaa myös Suomen nuorten esperantoliike. HYY tukee piirisään toimivia järjestöjä tuntuvasti. Se jakaa aktiivisille järjestöille vuotuista toiminta-avustusta, minkä lisäksi se tarjoaa lukuisia etuja ja mahdollisuuksia aina juhla- ja kokoustiloista lehden tekoavustukseen. Käytännön apua järjestön asi-

oiden hoitamiseen saa HYYn järjestöaktiiveille suunnatuilla kursseilla.

Yliopiston opintoasiain keskus on myöntänyt EsperHeen opintopiirin opettajalle palkkion työstään, yleisen kielitieteen laitoksen professori Fred Karlsson puolestaan osanottajille mahdollisuuden saada opintoviikkoja kurssin suorittamisesta. On harvinaista, että sekä opettaja että oppilaat saavat esperanton alkeiskurssista konkreettisen palkkion. EsperHeen puheenjohtaja Terho Uotila selvittää yhdistyksen toiminta-ajattusta.

– Ihmiset ovat laiskoja. Jos ei ole pakko, uusien asioiden eteen ei yleensä jakseta nähdä paljoakaan vaivaa, ainakaan siinä vaiheessa, kun ne vielä ovat vieraita. Perustamalla esperantoyhdistyksen yliopistolle tuomme esperanton paljon lähemmäksi yliopisto-opiskelijoita.

Syksy näyttää, miten yhdistys onnistuu houkuttelemaan väkeä opintopiiriin ja toimintaan. Tärkeintä on muistaa, ettei opintopiirin olemassaolo itsessään merkitse vielä mitään, vaan siitä on tiedotettava oppilaiden löytymiseksi. Seuraava kysymys tuleekin olemaan, mitä esperantolla voi Helsingissä tehdä sen opittuaan. Helsingin yliopiston kielikeskuksessa on 80-luvulla ollut esperantokurssi, joka lopetettiin kiinnostuksen vähäisyyden vuoksi.

– Yliopistolta löytyy ihmisiä joka lähtöön. Toisaalta myös kaikenlaista toimintaa ja erilaisia järjestöjä on paljon, joten EsperHeen menestys ei ole automaattisesti taattu. Uskon kuitenkin että mahdollisuutemme ovat hyvät, Uotila kertoo.

Yliopisto on koulutuksen sydän

Esperantoliikkeen viestit poliittisille päättäjille kaikuvat usein kuin kuuroille korville, eikä ihmekään, kun liikkeellä on kovin vähän henkilövoimaa. EU:n myötä ajatus esperantosta Euroo-

*Miikka-Markus Alhonen (vas.),
Minerva Viirto, Patrik Austin,
Terho Uotila ja Lasse Rantanen
tähtäävät esperantoliikkeen uu-
den sukupolven johtotähdiksi.*

pan yhteisenä poliittisena kielenä on innostanut esperantisteja lähettelemään kirjeitä ja kannanottoja mm. europarlamentaarikoille – realiteeteista välittämättä. Jos esperantosta nyt tehtäisiin poliittisella päätöksellä EU:n virallinen kieli, seurauksena olisi kaaos. Yksinomaan Suomessa tarvittaisiin tuhansia esperantonopettajia, joita todellisuudessa saataisiin vaivoin haalittua kasaan kourallinen. Pitää myös muistaa, että nykyaikana ihmiset haluavat itse saada päättää tekemisistään. Puhtaasti poliittisena päätöksenä oppilaitokseen viety ”pakkoesperanto” olisi viimeinen nauha liikkeen arkkuun.

Yliopistot ovat kielikysymyksen suhteen varsin keskeisessä asemassa, kun muistetaan, että tämän päivän ylioppilaat ovat huomispäivän opettajia, poliitikkoja, virkamiehiä sekä poliittisia ja kulttuuritoimittajia. Nykyisellään useimmat heistä eivät edes kuule esperantosta opiskeluaikanaan, aikana jolloin henkilökohtaiset näkemykset asioiden toimintamalleista pitkälti muotoutuvat. Olisikin varmaan järkevintä jättää kysymys esperanton virallisesta asemasta ainakin siihen asti, kunnes kaikissa maamme yliopistoissa toimii aktiivinen esperantoyhdistys, joka järjestää kielikursseja ja nuorille mielekästä toimintaa.

Seuraava pätkäilyn aihe tulee olemaan klassisen esperanton hatulliset kirjaimet. Syksyn opintopiirin opettaja FM Riitta Hämäläinen joutuu tavalla tai toisella ratkaisemaan, miten yliopistotasoinen essee tulee kirjoittaa esperantoksi, yliopiston ohjelmat kun eivät käytännössä tue hattukirjainten käyttöä. Tällä välin puheenjoh-

taja Terho Uotila voi pohtia konkreettisempia tavoitteitaan.

– Ensimmäisenä toimintavuonna keskitytään uusien jäsenten houkuttelemiseen mukaan toimintaan, tietenkään vapaa-ajan aktiviteettien järjestämistä unohtamatta. Toisena painoalueena voisi pitää pyrkimystä lisätä yleistä tietoisuutta esperantosta.

Tämän vuoden syksynä vihreä tähti ilmestyy yliopiston käytäville ja saleihin. Ensireaktioiden perusteella se onkin sinne erittäin tervetullut.

Patrik Austin

Tue opiskelijoiden esperantotoimintaa!

Haluatko tukea tavoitteidemme toteutumista? Voit liittyä EsperHeen kannattajajäseneksi 13 € vuosimaksulla. Tee tilisiirto Suomen nuorten esperantoliiton tilille 101130-227446 ja lähetä tilisiirtokuitti sekä yhteystietosi osoitteella EsperHe, Siltasaarenk. 15 C 65, 00530 Helsinki. Esperanto-opiskelijat kiittävät ja raportoivat sinulle yhdistyksen toiminnan edistymisestä!

AKK eniris sian duan fazon

Al kvalita komunikado

EAF-projekto por levi la kvalitan nivelon de la informa agado (finne: Laatus viestintään, svede Kvalitet i kommunikationen)

La unua fazo de la projekto Al kvalita komunikado, AKK, pasis kaj ni eniris la duan fazon. Fondumo Esperanto-Säätiö, FES, la 20an de aprilo aprobis nian peton por daŭra financado. Por la periodo ĝis marto 2004 ni havas je nia dispono 9 800 eŭrojn cele al levo de la kvalita nivelo de nia informa agado. Por la unua fazo ni uzis 5 200 eŭroj. La projekton ni planas fermi en 2006.

En la dua fazo estas enkondukitaj kelkaj novaĵoj kompare al la komenca plano – ni ja celas daŭran evoluigon. Ni dediĉos fortojn kaj rimedojn al enkonduko de nova grafika videbleco de EAF pere de la mesaĝo Al kvalita komunikado. Momente ni estas en la idea fazo de tiu laboro. Krome la bibliotekaj aferoj estas elstarigitaj kaj ni enkadrigis la organizadon de turneoj kiel ilojn por sistema videbligado de nia agado.

Ankaŭ ĉi-jare ni planas trejnseminaron por aktivuloj. Nek dato, loko aŭ temo estas fiksita

je la dissendo de la gazeto. Verŝajne la seminario okazos malfruaŭtune. Ni havis provizorajn kontaktojn kun Ziko Marcus Sikosek, konata esperantoinformisto kaj historiisto.

Se vi aŭ via klubo havas ideon okazigi ion kadre de la projekto, tio verŝajne eblas, sed, bedaŭrinde, klaraj gvidlinioj por partopreno, inkluzive de financado, ankoraŭ ne estas ellaboritaj. Mi tamen donu kelkajn konsilojn. Kontaktu la projektan grupon laŭeble frue, donu detalojn pri respondeculoj kaj financaj bezonoj, kaj, plej grave, klare difinu kiel la ideo rilatas al la agadkampoj kaj celoj de Al kvalita komunikado: Kiel ĝi kontribuas al altigo de la kvalita nivelo de nia informa agado? Ĉu atendeblas longdaŭraj rezultoj por la asocio en formo de trejnado de la membraro kaj kreo de materialoj aŭ rutinoj por posta uzo? Ni ne povas promesi jesan respondon, sed ni certe strebos al serioza traktado.

Ni sekvanumere donos pli da detaloj pri la rezultoj kaj planoj. Ni strebas ankaŭ ellabori klarajn gvidliniojn pri AKK-partopreno kaj publikigi ilin.

Anna Ritamäki

IESAR – Internacia Esperantista Student-Asocia Retaro

Post EsperHe (Esperanto en Universitato de Helsinko), la unua finna studenta asocio, estas fondita IESAR, retaro de esperantistaj studentasocioj en la tuta mondo. Ĝia celo estas funkcii kiel ligilo inter la asocioj kaj kiel informilo por

esperantistaj studentoj, kiuj pripensas studi eksterlande kiel interŝanĝaj studentoj. Vi povas sekvi la retaron kreski en <http://www.esperanto.fi/fejo/iesar/iesar.htm>.

IESAR - Internacia Esperantista Student-Asocia Retaro

Aŭtunaj Tagoj en Iisalmi

*Kulttuurista ja savolaista hulluutta
Kulturo kaj Savo-tipa frenezo*

Programo – Ohjelma

*Banejo de Runni kaj Iisalmi regiono,
Runnin kylpylä ja Iisalmi ympäristöineen*

**Sabaton la 18an de septembro
Lauantai 18.9.2004**

- 6.00** Matenmanĝo en Evakkokeskus, adr.
Kyllikinkatu, Iisalmi (aparta pago) /
Aamiainen Evakkokeskuksessa, os.
Kyllikinkatu, Iisalmi (erillinen maksu)
Ebleco konatiĝi kun la artaĵo de Liina Lång en
proksima domo / mahdollisuus tutustua
Liina Långin (ent. Miina Äkkijyrkkä)
teokseen Oikeus ja Armo läheisessä
Oikeustalossa
- 8.00** Konatiĝo kun la Arta Halo Art Anna,
prezentas kultura sekretario Tuula
Laatikainen / Tutustuminen Taidehalli Art
Annaan, esittelee kulttuurisihteeri Tuula
Laatikainen
- 8.45** Vizito al la muzeo de bierfarejo Olvi,
transporto per aŭtobuso ĉe Art Anna /
Vierailu Olvin panimomuseossa, jonne
bussikuljetus Art Annan edestä
- 9.45** Vizito al loko kaj muzeo de batalo
Koljonvirta, kafumado / Käynti Koljon-
virran taistelun muistomerkillä ja
museossa, jossa kahvit
- 11.00** Ekveturo de Koljonvirta al Runni /
Lähtö Koljonvirralta Runnille
- 11.30** Malfermo de Aŭtunaj Tagoj en Runni /
Syyspäivien avajaiset Runnilla
- 12.15** Enloĝiĝo, lunĉo, libera tempo; ebleco
uzi la servojn de Runni kaj konatiĝi kun la
ejo. / Majoittuminen, lounas, vapaa-aikaa,
jolloin mahdollisuus käyttää Runnin kylpy-
län palveluja sekä tutustua alueeseen.
- 16.30** Ekveturo al libertempejo Haapaniemi /
Lähtö Haapaniemen lomakeskukseen

ALIĜILO Mi aliĝas al la Aŭtunaj Tagoj de EAF
18.-19.9.2004.

Nomo _____

Adreso _____

Tel./Fakso/Retadreso _____

Aliĝkotizo:

- 12 e ĝis 30.6.2004 _____
- 16 e ĝis 31.8.2004 _____
- 20 e ekde 31.8.2004 _____

Duono por FEJO-anoj sub 30 jaroj. Infanoj sub
15 jaroj sen aliĝkotizo kaj personoj loĝantaj
ekster Finnlando laŭ interkonsento.

La kunvena paketo 18.-19.9. (tranokto, man-
ĝoj laŭ la programo)

- 72 e dulita ĉambro/Runni _____
- 92 e unulita ĉambro/Runni _____
- 54 e dulita ĉambro/Metsäpirtti _____
- 32 e nur manĝopaketo _____

(manĝoj laŭ la programo sen matenmanĝo)

Mi venos la ___ / ___ 2004 je _____

per _____.

Entute pagenda al la konto de EAF _____

Pagoj al la konto: **Sampo 800017-230825**.
Bv. uzi la Aŭtunaj tagoj referencnumeron 4640.

Pliaj informoj aŭ deziroj:

Bonvolu sendi la aliĝilon al:
Esperanto-Asocio de Finnlando
Siltasaarenkatu 15 C 65, FIN-00530 Helsinki
aŭ la informoj rete al: eafmendoj@esperanto.fi
BONVENON!

ILMOITTAUTUMISLOMAKE

Ilmoittaudun Suomen Esperantoliiton Syyspäiville 18.-19.9.2004.

Nimi _____

Osoite _____

Puh./fax/sähköposti _____

Osallistumismaksu:

- 12 e 30.6.2004 saakka _____
- 16 e 31.8.2004 saakka _____
- 20 e 31.8.2004 jälkeen _____

Puoli maksua FEJO:n varsinaisilta jäseniltä. Alle 15-vuotiaat lapset ilman osallistumismaksua ja Suomen ulkopuolella asuvat henkilöt sopimuksen mukaan.

Kokouspaketti 18.-19.3. (majoitus, ohjelmaan merkityt ruokailut)

- 72 e 2 hengen huone/Runni _____
- 92 e 1 hengen huone/Runni _____
- 54 e 2 hengen huone/Metsäpirtti _____
- 32 e vain ruokapaketti _____
(ohjelman ruokailut ilman aamiaista)

Saavun ___/___ 2004 klo _____:lla.

Yhteensä maksettava EAF:n tilille _____

Maksut EAF:n tilille: **Sampo 800017-230825** käyttäen Syyspäivien viitenumeroa 4640.

Lisätietoja tai toivomuksia:

Lähetä ilmoittautumislomake osoitteella:
Suomen Esperantoliitto ry
Siltasaarenkatu 15 C 65, FIN-00530 Helsinki
tai tiedot osoitteeseen eafmendoj@esperanto.fi
TERVETULOA!

Vespera programo enhavante saĭnumadon en fumsaĭno, programojn de Halavatun Papat, konceton de Asorti, vespermanĝon kaj surprizajn programerojn. / Iltaohjelmassa saunominen savusaunassa, Halavatun Pappojen juttuja, Asortin konsertti, iltapala ja yllätysohjelmia savolaiseen tapaan.

21.30 Reveturo al Runni / Paluu Runnille

**Dimanĉon la 19an de septembro
Sunnuntai 19.9.2004**

8.00 Matenmanĝo en Runni / Aamiainen Runnilla

9.00 Matenpreĝo de KELF en Runni / Aamuhartaus, järj. KELF, Runnilla

9.45 Rigardado de video de la grupo Asorti / Asorti-ryhmän videon katselu

10.15 Ekveturo al Lapinlahti, kie konatiĝo en nacia pejzaĝo de Väisälänmäki. Gvidanto estos s-ro Leo Puurunen. Kafumado ĉe bivakfajro. / Lähtö Lapinlahdelle, jossa tutustuminen Väisälänmäen kansallismaisemaan. Oppaana toimii kotiseutuneuvos Leo Puurunen. Nuotiokahvit.

14.00 Ekveturo al Iisalmi, kie lunĉo en Evakkokeskus / Paluu Iisalmeen, jossa lounas Evakkokeskuksessa

15.30 Fermo de Aŭtunaj Tagoj / Syyspäivien päätös

La programo estas konstruita tiel, ke ĝi taŭgos al la trajnhoraroj de Sud-Finnlando. Noktaj trajnoj el Helsinki, Turku kaj de ĉiuj lokoj survoje alvenos al Iisalmi ĉ. je 5.30. Vi povos interkonsenti kun viaj kunklubanoj pri komuna vojaĝo, memoru ke jam 3 personoj kun plena pago ricevos gruprabeton en trajnoj. Informojn pri trajnkonektoj donos ankaŭ la EAF-sekretario. Iisalmianoj estos en stacidomo por renkonti la alvenantojn kaj gvidos ilin al la proksima Evakkokeskus (centro de evakuitoj). Vi, kiuj ne alvenos per la trajno kaj ne bezonas matenmanĝon en Evakkokeskus, povos veni rekte al la Arta Halo

Art Anna je la 8a. Bonvolu informi aliĝante kien vi venos.

La ĉefa tranoktejo estos la hotelo-banejo de Runni (finne: Runnin kylpylä). La saŭnoj kaj la naĝejo estos en la uzo por tiuj, kiuj tranoktos en la hotelo. Ankaŭ eblas mendi aliajn servojn de la banejo. Proksime de la hotelo estas alia tranoktejo, Metsäpirtti, kie la tranoktado estas pli favorkosta (la matenmanĝo estos en Runni). Tranoktintoj en la alia tranoktejo povos uzi la banejon kontraŭ aparta pago. Vizitu la hejmapaĝoj de Runni por sciiĝi pli de la loko (www.runninkylpyla.fi).

Ohjelma on suunniteltu siten, että se sopii hyvin etelästä tuleviin yöjuniin. Junat Turusta ja Helsingistä sekä matkalla olevista paikoista saapuvat Iisalmeen noin klo 5.30. Kannattaa sopia yhteisestä lippujen hankinnasta: jo 3 täysinmaksavaa aikuista saa VR:n ryhmälennuksen. Lisätietoja saa myös liiton sihteeriltä. Iisalmelaiset ovat vastassa asemalla ja johdattavat tulijat läheiseen Evakkokeskukseen aamiaiselle. Ne, jotka eivät tule junalla eivätkä halua aamiaista Evakkokeskuksessa, voivat tulla suoraan kello 8.00 läheiseen Taidehalli Art Annaan Kyllikinkadulle. Kerro ilmoittautuessasi, mihin tulet.

Majoittuminen on joko Runnin kylpylässä tai läheisessä edullisemmassa Metsäpirtin majatalossa (aamiainen Runnilla). Kylpylässä yöpyville sauna- ja allasosaston käyttö sisältyy hintaan, muilta peritään erillinen maksu. On myös mahdollista tilata kylpylästä erilaisia hoitoja. Lisätietoja saa esimerkiksi Runnin kylpylän kotisivuilta www.runninkylpyla.fi.

Aliĝo kaj kontaktpersonoj

Aliĝu tuj! Sendu la aliĝilon al la EAF-oficejo de Helsinki aŭ se vi volas aliĝi rete, uzu la adreson eafmendoj@esperanto.fi. Krome pagu la kotizon al la konto de la Asocio. Notu, ke estas tre grave fari ambaŭ: kaj pagi kaj sendi la aliĝilon por ke la organizantoj scios, kiu volas kion dum la AT kaj kiam kiu venos partopreni la programon. Kun eventualaj demandoj pri la tra-

noktoj, manĝoj kaj servoj de la banejo same kiel pri vojaĝeblecoj per trajno vi povas turni vin al la EAF-sekretario Tiina Oittinen. Pri la aliĝiloj prizorgas kiel kutime Päivi Saarinen en kunlaboro kun la EAF-kasisto. Loka kontaktpersono en Iisalmi estas Onni Kauppinen. Bonvenon!

Ilmoittautuminen ja yhteyshenkilöt

Ilmoittaudu heti! Lähetä ilmoittautumislomake Suomen Esperantoliiton toimistoon tai lähetä vastaavat tiedot sähköpostilla osoitteeseen eafmendoj@esperanto.fi. Maksa osallistumis- ja pakettimaksut ilmoittautumisen mukaisesti liiton tilille. Huomaa, että pelkkä maksun hoitaminen ei riitä, tarvitsemme myös ilmoittautumistiedot, jotta tiedämme mitä olet tilannut ja milloin tulet. Majoitusta, ruokailua, Runnin palveluja sekä matkustusvaihtoehtoja koskevia asioita voit tiedustella liiton sihteeriltä Tiina Oittiselta. Ilmoittautumislomakkeista ja maksuista huolehtii tuttuun tapaan Päivi Saarinen yhteistyössä liiton rahastonhoitajan kanssa. Paikallinen yhteyshenkilö Iisalmessa on Onni Kauppinen. Tervetuloa!

Postaŭtunaj tagoj Syyspäivien jatkot

De lundo al mardo (20.-21.9.)

Iisalmessa pitempään viipyville on tarjolla *Postaŭtunaj tagoj* aidossa savolais-esperantolaisessa ilmapiirissä: Maantaina ohjelmassa on vierailu Vesannon pajutilalle, jonka isäntäväki, monien tuntema Kimmo Hakala vaimoneen, esittelee tilaa ja sen toimintaa tietysti myös esperantoksi. Illaksi palataan Iisalmen seudulle kuuntelemaan Asortin konserttia Nerohvirran Kuivurintuvassa ja nauttimaan rosvojaistia Onnin kotona Nerkkoonniemellä. Osallistu toki tähän kesän päätösjuhlaan! Ilmoittautuminen ja lisätiedot hintoineen Onni Kauppiselta, puh: 0500-813530, onni.kauppinen@pp.inet.fi

Tervetuloa myös tähän tapahtumaan! ▷

Estraro kunvenis

La estraro kunvenis en la oficejo en Helsinko la 28-an de marto je 11.15-14.55 (kunveno 4/2004, la dua kunveno de la nova estraro). Ĉeestis Ritamäki, Oittinen, Saarinen, Huuskonen, Saastamoinen, Vihermä, vicestrarano Pirinen, krome Paula Niinikorpi.

En la komenco la estraranoj iniciate de la prezidanto prezentis sin kaj esprimis siajn esperojn por la komencanta laborjaro. Ni deziras involvigigi pliajn aktivulojn kaj krei novajn, allogajn aferojn por nunaj kaj estontaj membroj. Ankaŭ bona kunlaboro inter EAF kaj FEJO estas dezirata.

Paula Niinikorpi estis nomumita librotenisto de EAF. Ŝi prizorgos la taskon en proksima kunlaboro kun la kasisto Anna-Liisa Heikkinen.

La estraro elektis la sekvajn funkciulojn, komisiitojn kaj reprezentantojn de la asocio (aŭ konstatis la antaŭan elekton):

Jura konsilanto: Sakari Kauppinen

Estraro de fonduso Propra Ejo: Anna-Liisa Heikkinen, Harri Laine (elektitaj por la jaroj 2004-2006 de la jarkunveno). La estraro elektis Jukka Laaksonen kiel EAF-representanton kondiĉe je lia konsento [li konsentis pri la elektiĝo kaj pri la funkcio de kunvokanto].

Doma kompanio Siltasaarencatu 15: Anna-Liisa Heikkinen

Oficeja biblioteko: Ritva Sabelli kun helpo

▷ Vi kiuj restos pli longe en Iisalmi-regiono havos eblecon partopreni al *Postaŭtunaj tagoj* ĉe Onni Kauppinen. En la programo estos vizito al Vesaŭto, kie la mastro Kimmo Hakala kun familio prezentas la bienon, kompreneble esperante. Vespere estos denove ebleco aŭskulti koncerton de Asorti kaj manĝi bone en la finsomera festo de esperantaj savoanoj. Pliaj informoj pri la prezoj kaj aliĝo al Onni Kauppinen, tel: 0500-813530, onni.kauppinen@pp.inet.fi

Bonvenon!

de Anna-Liisa Heikkinen (la komunikadprojekto krome esperas starigi bibliotekan konsilgrupon)

Membroregistro kaj adresaro: Taneli Huuskonen

Libroservo: Päivi Saarinen

Interreto: EAF: Päivi Saarinen (kunordiganto), Jukka Pietiläinen (prizorganto), Jukka Noponen (kunlaboranto); EKH: Sakari Kauppinen; FEJO: Patrik Austin

Estraro de junulara fonduso: Anna Ritamäki (EAF), vice Päivi Saarinen kaj Paula Niinikorpi (FEJO) (FEJO celas elekti vicmembron en sekva estrara kunsido.)

Stipendioj: Päivi Saarinen

Instruado kaj lernomaterilo, kontaktoj kun ELFI: Tiina Oittinen

Valamo-grupo: Tiina Oittinen (kunordiganto), Carola Antskog (ELFI), Sylvia Hämäläinen kaj Jukka Laaksonen

Movada historio de Finnlando, historia grupo: Jukka Laaksonen, Jukka Pietiläinen, Mikko Mäkitalo.

Nordia kunlaboro: Markku Saastamoinen

Eŭropa agado komitatano de EEU: Anna Ritamäki, anstataŭanto Carola Antskog

Prelegvojaĝoj (turneoj): Tiina Oittinen

Suomen YK-liitto (UN-asocio de Finnlando): Anna Ritamäki

Vortara grupo: Jouko Lindstedt (ĉefredaktoro), Osmo Buller, Riitta Hämäläinen, Harri Laine, Raita Pyhälä (redaktoroj por vortaj artikoloj). Anna Ritamäki estas la EAF-kontaktulo de la grupo.

Projekta grupo Al kvalita komunikado: Anna Ritamäki, Tiina Oittinen, Päivi Saarinen, Jukka Pietiläinen, Tuomo Grundström, Markku Saastamoinen

Ŝlosilojn de la oficejo en Siltasaarencatu 15 havas: Anna Ritamäki, Tiina Oittinen, Päivi Saarinen, Anna-Liisa Heikkinen, Patrik Austin, Katja Lampinen, Riitta Hämäläinen, Taneli Huuskonen, Eeva Vaijärvi, unu serio por gastoj. Oficiala listo kaj individuaj kontraktoj de trans-

donado troviĝas en la oficejo.

La estraro konstatis la ekziston de diversaj regularoj, konsilaroj gvidantaj la agadon kaj konstantajn decidojn pri financa administrado.

Pri Esperantolehti la estraro notis la nunan situacion. Redakta grupo: Mikko Mäkitalo (ĉefredaktoro), Ilkka Santtila (teknika redaktoro), Anna Ritamäki, Riitta Hämäläinen, Raita Pyhälä, Jukka Laaksonen, Jukka Noponen (muut lehdet) kaj Tiina Oittinen (sekretario de EAF). FEJO-estraranoj respondecas pri fejo-paĝoj vice. Observantoj Päivi Saarinen, Jukka Pietiläinen kaj Taneli Huuskonen (adresaro). Krome la estraro notis intencon de redakta kunveno 15.5.2004 en la oficejo [sed tiu kunveno fine ne okazis]. Inter la aferoj bezonantaj klarajn rutinojn en la gazeta laboro estas la distingo inter pagitaj anoncoj kaj redakta materialo.

La aranĝo de Vintraj Tagoj en Jyväskylä estis sukcesa kaj partoprenis ĉ. 40 homoj. La estraro traktis la planojn por Aŭtunaj Tagoj en Iisalmi 18.-19.9.2004. Respondeca AT-laborgrupo: Onni Kauppinen kaj Reino Eriksson el Iisalmi kaj Tiina Oittinen kaj Päivi Saarinen de EAF. Pri la nuna situacio de la Valamo-kursoj Tiina Oittinen. [Ĝis redaktfino de la gazeto aliĝis 11 personoj.] Pri Vintraj Tagoj 2005 ne ankoraŭ venis proponoj.

Por Eŭropa Esperanto-Unio estas preparita nova statuto por havigo de jura personeco de EEU en Belgio. Tiel EEU povus mem, sen perado de FEL, prizorgi dungokontraktojn por Brusela Komunikadcentro. Tiuj tri landaj asocioj, kies landoj plej multe kontribuis al la kampanjo por BKC, estis invititaj esti fondaj asocioj, inter ili EAF, kion la estraro pritraktis kiel honoron. La estraro esprimis sian subtenon por la propono kaj komisiis la prezidanton prizorgi la praktikajojn kaj laŭbezone fari finan decidon. [EAF ne subskribis la statutproponojn pro ekscio pri duboj flanke de la belga landa asocio.] EAF pagis sian membrotizon al EEU por 2004.

La estraro konstatas ke EAF ne plu povas esti konsiderata ĝemela asocio kun la esperantoaso-

cio en Zimbabvo. Ni ne ne plu sendas Esperantolehti al Zimbabvo ĉar ni ne plu havas korektan adreson. Krome, laŭ nia scio, ne dum pluraj jaroj okazis ĝemellandaj kontaktoj inter la du asocioj.

La estraro informiĝis pri FEJO-aferoj. FEJO havas novan lingvokurson en la oficejo kun Patrik Austin kiel instruisto. FEJO aktivos ekde nun pli en TEJO, la inicianto estas la FEJO-prezidanto, kiu partoprenis TEJO-seminaron en Bruselo.

Sekva kunsido estis decidita por dimanĉo la 6-an de junio 2004 je 11.00 en la asocia oficejo. Fine la prezidanto bonvenigis ĉiujn estaranojn al projekta kunsido komenciĝanta kun komuna lunĉo tuj post la fermo de la estrara kunsido.

La raporton kompilis la prezidanto

Muziko kunigis homojn dum IJF 2004

Internacia Junulara Festivalo pasis jam antaŭ kelkaj semajnoj kaj aperdato de Esperanta Finnlando proksimiĝas. Do, devus ion eltrovi, kion diri pri IJF. Tre saĝe komenci ĉi tiel malfrue...

Nervŝira komenco

La vojaĝo estis interesa kaj surpriziga. Jam flugo al Italio okazigis cerbumon: aviadilo devis flugi al Pizo anstataŭ Florenco pro malbona vetero. Tial mi maltrafis la lastan buson al Abetone, kie la okazo estis. Ĉagrena hazardo por mi. Sed mi kapablis vojaĝi al urbo San Marcello, de kie oni venigis min aŭte al Abetone. La veturo al Abetone ofertis tre belajn pejzaĝojn, sed ankaŭ grandan seniluziigon: Abetone estas malvarma kaj neĝa urbeto sur la montaro. Kaj mia antaŭpenso estis, ke mi povus veni al varma kaj suna sudo. Ho ve, kiel mi tiel kapablis pensi?!

Bela loko, malgraŭ ĉio

La esto tie estis finfine plezuro por mi. Post la tragika komenco mi tre multe ĝojis eĉ pri neĝo. Slalomskiantoj havis tiel amuzan tempon, ke an- ▷

Kurta historio de Helsingin esperantuoret – JEH!

10-02-2004 Riitta Hämäläinen kaj Patrik Austin aranĝis informan vesperon en la eo-oficejo. Poste komenciĝis ĉiuĵaŭda Krokodilkurso de Esperanto, kiun partoprenis kvin lernantoj. Oni baldaŭ havis kutimon iri al loka trinkejo por amuziĝi kaj plibonigi la mondon. La trinkejajn vesperojn partoprenis entute pli ol dek homoj.

29-04-2004 Kun konstantiĝo de la agado venis tempo por oficiale fondi la asocion Helsingin esperantuoret – Junularo esperanta de Helsinko (JEH), kiu nun estas la unua loka sekcio de FEJO!

En la foto de la fonda kunsido sidas kune la funkciuloj Patrik Austin (vicprezidanto kaj gvidanto de la kurso), Elina Nyqvist (sekretario) kaj la prezidanto Minerva Viirto. Aliaj estraranoj estas Katja Lampinen kaj Ilari Ikävälko; la muzikisto Timo Väänänen estas vicestrarano.

▷ kaŭ mi ĝojis por ili. Poste mi aŭdis, ke Abetone estas konata pro la neĝo kaj slalomdeklivoj. Rigardo al mapo de la areo pruvis tion: estas multaj lokoj por slalomskiado.

Ankaŭ grandaj montoj imponis min. Mi neniam antaŭe vidis tian belecon: montoj kun neĝŝelaĵo kaj sunbrilo tra nebulo kaj nuboj. Ĉi tiu devas esti la norda paradizo!

Kio okazis?

Temo de ĉi jara IJF estis muziko. Estis tre multe da muzikaj programeroj kaj mi ricevis bonegajn muzikajn memoraĵojn. Verŝajne la plej belegaj estis la noktaj koncertoj: ĉiu vespere mi enlitiĝis

06-05-2004 Tri lernantoj de la kurso, nome Ilari Ikävälko, Seija Temonen kaj Minerva Viirto diplomiĝis al progresantoj. Gratulegon! Sekvos daŭriga kurso kaj nova baza kurso por ĉiuj interesatoj en la aŭtuno.

13-05-2004 Koncerto de Dolchamar en Factory/Hakaniemi kun la helsinkanoj en la publiko. Sed estas tro longe al la aŭtuno...

aŭdante la muzikon, kion oni ludis en la suba etaĝo kun gitaro kaj violono.

Estis ankaŭ aliaj programeroj. Mi partoprenis ekzemple lecionon de kurso pri itala lingvo, sed nenion kapablis kompreni. Sed ekster la leciono mi ion lernis – dank' al multaj italaj krokodilantoj.

Mi tamen aŭdis ankaŭ esperantan babiladon kaj ja babilis mem. Mi konatiĝis kun multaj novaj homoj. Kun sveda Bengt mi iomete krokodilulis, sed mi pensas, ke tio ne estas granda peko.

Oni aranĝis ankaŭ du ekskursojn, unu al Florenco kaj la dua al Pizo. Mi partoprenis ekskurson al Pizo, ĉar mi volis vidi la oblikvan turon.

Lempiasioita – Am-aferoj

Fejolaiset kertovat lempiasioistaan.

Koonnut: Katja Lampinen.

Patrik Austin

Mia favorata bando

Mia plej favorata bando estas The Who ("La Kiu"), brita rokgrupo, kiu faris sian unuan singlon *Can't Explain* (Ne povas klarigi) en 1965; la breĉa furoraĵo *My Generation* (Mia generacio), en kiu la kantisto Roger Daltrey imitas balbuton de la gitaristo-kantoverkisto Pete Townshend, venis samjare en la ferega albumo *Kids Are Alright* (Naperoj enordas). La albumo konsistas parte el ritmenbluso, kiu tiutempe estis trenda stilo en la junulara kulturo de *modsoj* (t.e. "modernistoj") kun The Who kiel siaj herooj.

The Who estis ankaŭ la bando, kiu inventis rompadon de instrumentoj en la fino de koncertoj, kaj ĝi estis iam la plej laŭta rokbando en la mondo laŭ la rekordlibro de Guinness. Tamen The Who restis subgrunda stelo ĝis la epokfaraj rokoperoj *Tommy* kaj *Quadrophenia* en la 70-aj. Dum la filmado de la dua filmo la adorita drumisto Keith Moon estis jam mortinta de droga trodozo. La basvirtuozo John Entwistle sekvis liajn ŝpurojn nur antaŭ du jaroj en Las Vegas, ĝuste antaŭ reuniĝa turneo de 2002. La sekvan jaron la preskaŭ surdiĝinta 57-jara Pete

Townshend apenaŭ evitis malliberejon pro sedo de infanporno.

Sed ni forgesu la ĝenaĵojn kiam la muziko resonas: la kreado de Daltrey, la fervora batado de Moon, la rulanta baso kaj la roka gitaro kombine al la ĉielaj melodioj lasas neniun frida. En The Who enkarniĝas vere genia muziko kaj senfalsa stratkredindo, kaj pro tio ĝi estas la plej inda bando de ĉiuj tempoj. Pruvo pri ĝia senmorteco estas la nun ĉieludata *Behind Blue Eyes* de Limp Bizkit, kanto origine de *La Kiu*.

Por mi estis novaĵo, ke la tura areo estas en la mondheredaĵlisto de UNESCO, same kiel mia hejma urboparto Malnova Raŭma.

Mia vojaĝo hejmen

Do, post mia flugo al Italio mi eĉ nun estas iomete skeptika pri aviadiloj, sed tamen pensis, ke ne kapablas okazi dua malbonŝanco kun flugoj por mi dum la sama vojaĝo: tio estus tro malgranda verŝajneco. Sed, kiel kutime, mi eraris. Mi mem ja flugis hejmen sen problemoj, sed en Helsinko mi ne trovis mian valizon kaj la ofi-

cisto anoncis, ke ĝi estas en Frankfurt, kie mi ŝanĝis la aviadilon, pro la eraro de flugkompanio. Tiam mi sola pensis, ĉu mi estas la nura, al kiu okazas ĉi tiaj aferoj aŭ ĉu ĉi tiaj aferoj estas tute normalaj kaj ordinaraj.

Sed miaj pensoj ne ĝenis min, ĉar mi havis pli multon da bonaj memoraĵoj pri ĉi tiu vojaĝo. Kaj mi povas sincere diri al venontaj finnaj IJF-partoprenantemuloj: ne ŝparu la monon de edukministerio, sed partoprenu IJFn!

Paula Niinikorpi

Dolchamar sur scenejo de la ĉefa finna etnofestivalo

faces®

– *Faces-festivalo en Finnlando 30.7.-1.8. 2004 donas vizaĝojn al ĉiuj etnoj*

Ideoj de Faces etnofestivalo: paco, plurkultureco kaj kontraŭrasismo

Faces-festivalo ("Vizaĝoj"), kiu okazas regule fine de julio aŭ komence aŭgusto en Karjaa/Billnäs, estas momente la plej grava etnomuzika festivalo en Finnlando. Pasintjare la festivalo havis pli ol 8500 vizitantojn.

La festivalon organizas Etnokult ry. jam de 1997, sed la kerna ideo por la festivalo naskiĝis jam pli frue. La samaj organizantoj okupiĝis en la 80-aj jaroj pri "Por paco"-koncertoj. Faces estas tiel rekta daŭrigo por tiuj paco-koncertoj. Kiam daŭraj militoj okupis la frontpaĝojn de la gazetaro en la 90-aj jaroj (kaj ankoraŭ...), Faces-festivalon oni sekve organizis laŭ "Responde al Sarajevo"-principo.

La historio malantaŭ la nomo estas dupolusa. Unue, la organizantoj volis doni vizaĝojn al ĉiuj etnoj kaj kulturoj vivantaj en Finnlando. Kaj due, pliproksimigi finnparolantajn finnojn al la plurkultureco en nia lando. Eĉ se Finnlando estis vaste plurkultura lando komence de la 20a jarcento, ĝi poste sufiĉe fermiĝis kaj izoliĝis. Sekve, kompare al pluraj aliaj eŭropaj landoj, moderna, traenmigra plurkultureco estas al ni relative nova fenomeno.

La kernaj ideoj de Faces-festivalo ja tre similas al tiuj de esperantomovado: toleremo, egalvaloro de ĉiuj etnoj, paco kaj kontraŭrasismo. Lastatempe la festivalorganizantoj volis doni plian atenton al aliaj minoritataj grupoj, eventuale diskriminaciitaj. Pasintjare oni plifaciligis

la venon kaj movadon en la festivala areo al movhandikapaj personoj kaj momente oni pri-pensas, kiel pli atenti la blindulojn.

Bunta programo de kuba hiphopo ĝis esperanta roko

Konsiderante la idealojn de la festivalo, eble ne estas miraklo, ke esporoka bando, Dolchamar, surscenejiĝos en Faces, eĉ ĉeftage, sabate la 31-an de julio. Estas tamen la unua fojo, kiam plene esperanta bando ludos en ajna finna muzikfestivalo ne-esperanta.

Krom esperanta roko, oni havos en Faces tre buntan programon de rai-muziko kaj regeo al rapo kaj punko. Ĉefe la bandoj konsistas el en Finnujo vivantaj etnomuzikistoj diverslandaj, sed venos ankaŭ eksterlandaj steluloj. I.a. oni aŭdos faman, kuban hiphop-bandon, Alto Voltaje, Iva Nova el Rusio, kiu kombinas slavan muzikon kaj punkon, kaj folkrokan bandon Myllärit el Karelio. En la programo estas ankaŭ diversaj okcidentafrikaj bandoj, kelta, indiana, brazila muziko kaj multo alia volofe, france, portugale, hispane, karelje, wabanakie, finne kaj esperante. Finnan, modernan popolmuzikon prezentos Korpiklaani kaj Kerkkä. Sur la scenejo oni vidos ankaŭ la plej konatan, finnan rapartistinon, Mariska, kaj la faman Gjallarhorn.

La festivalo tamen ne limigos sin nur al muziko. Oni aŭdos poemojn pri milito kaj paco, vid-os artajn ekspoziciojn, povas partopreni kursojn pri "capoeira", jogo, drumado aŭ ĉampionecan konkurson pri stratludado.

En la festivala areo, meze de bela naturo, eblas tendumi kaj pasigi neforgeseblan semajnfino. Du-taga bileto kostas 45 e, unutaga 30 e. La bileto mendblas tra la firmao Lippupalvelu.

Riitta Hämäläinen

Vielä ehdit Valamoon!

Valamon tämänkesäisille esperanto-kursseille on tähän mennessä ilmoittautunut viitisentoista opiskelijaa, yksi heistä tulee Meksikosta asti. Osa kurssilaisista aloittaa aivan alkeista Raita Pyhälän johdolla ja lisäksi he voivat päivittäin soveltaa oppimaansa käytäntöön Atilio Orellana Rojasin kanssa. Esperantoa jo osaavat osallistuvat Atilion vetämälle suggestopediselle kurssille. Joka päivä on opiskelun lisäksi on tarjolla muutakin ohjelmaa: esim. ensimmäisenä kurssipäivänä luostarin alue esitellään myös esperantoksi. Luostarin luonnonkauniiseen ympäristöön tutustutaan retkillä ja iltaisin on muuten yhteistä ohjelmaa; niidenkin yhteydessä oppii lisää kansainvälistä kieltä. Tule sinäkin! Valamon esperantokurssi on joka vuosi uusi elämys.

Tiedot kurssimaksuista ja ilmoittautumisesta olivat Esperantolehden numerossa 1/2004. Suomalaiset voivat ilmoittautua suoraan Valamoon, puhelin 017-5701400. Lisätietoja saat liiton sihteeri Tiina Oittiselta, joka toimii kurssin järjestelijänä (yhteystiedot sivulla 2). Kurssin ohjelma on nähtävissä liiton kotisivuilla osoitteessa <www.esperanto.fi>

Ankoraŭ lokoj en Valamo-kursoj!

Al la ĉi-jaraj Esperanto-kursoj en la Popola Instituto de Valamo aliĝis ĝis nun preskaŭ dekkvin kursanoj, unu el ili venos eĉ el Meksiko. Vi, kiu jam scipovas iom de la lingvo, certe plibonigos kaj profundigos vian lingvoscion en la sugestopedia kurso de Atilio Orellana Rojas. Elementkursanoj lernas ekde la komenco kun Saliko kaj povas tuj komenci uzi la lingvon. Krom

la lecionoj la kursosemajno enhavos ekskursojn kaj vesperajn programojn, ĉio kompreneble esperante.

Informoj pri la kurso estis en la numero

1/2004 de Esperanta Finnlando kaj ili estas ankaŭ troveblaj en la hejmpaĝo de EAF <www.esperanto.fi>. Kontaktulo kaj kursorespondeculo estas la sekretario de la Asocio Tiina Oittinen, kies kontaktinformoj estas sur la paĝo 2.

Vi estas elkore bonvena al Valamo!

▷ Pliaj informoj:

Pri la festivalo kaj la programo: www.faces.fi

Biletoj: www.ticketsevicefinland.fi

Dolchamar: www.nettie.fi/dolchamar

PS. Dolchamar ludos ĉi-somere ne nur en Faces-festivalo, sed jam la antaŭan semajnfino en alia rokfestivalo **Melu 2004** en Kirkkonummi/Masala. La somera festivalhoraro de Dolchamar jen.

Dolchamar somere

Sabato, 24.7

Melu 2004 -festivalo

Kirkkonummi/Masala

Ludtempo konfirmota poste

Sabato 31.7.

Faces etnofestivalo

Karjaa/Billnäs

Ludtempo: 16.30

Kaukaa Enontekiöltä esperantoksi Euroopan ytimeen

Esperantoa taitavilla on harvoin mahdollisuus hyödyntää oppimaansa. Enontekiön lukio on Suomen lukioista ainoa, jonka opetusohjelmaan esperanto kuuluu. Suomi-neidon hauksessa esperantoa voi suorittaa yhden kurssin verran.

Yhden liian harvoista mahdollisuuksista esperanton käyttöön enontekiöläiset saivat vapunalusviikolla, kun 18 oppilaasta ja kahdesta opettajasta koostunut ryhmä matkasi Strasbourgiin. Euroscola-ohjelmaan kuuluvaan matkaan loppilaiset yhdistivät osallistumisen Euroopan ystävyyss -nimiseen seminaariin (esperantoksi Europa amikeco -seminario).

CREPS:ssä Strasbourgin esikaupunkialueella järjestettyyn seminaariin osallistui Suomesta (Finnlando) tulleiden lisäksi iso ryhmä Puolasta (Pollando), muutama Sloveniasta (Slovenio), kymmenkunta ihmistä Englannista (Anglio), puolentusinaa Venäjältä (Rusio), muutama Ukrainasta (Ukrainio) sekä pari ihmistä Albanias-ta (Albanio).

Kaksipäiväisen seminaarin työkielenä oli esperanto, jota nuoret käyttivät osin myös keskinäisessä kommunikoinnissaan. Vaikka osalla seminaariin osallistuneista esperanton opintoja oli takana vähemmän kuin suomalaisilla, osoit-tautui tämä vuonna 1887 syntynyt kieli toimivaksi ajatusten välittämisen välineeksi.

Esperanto toimii

– Vaikka kieltä ei niin hirveästi osaakaan, niin olemme yrittäneet käyttää esperantoa, kertovat Enontekiön lukion tämän kevään abiturientti Jenni Keskitalo ja lukion ensimmäistä luokkaa käyvä Minna-Maarit Korva.

Tytöt kertovat, ettei keskustellessa pidättäydytty aina puhtaasti aiemmin opitussa esperantossa. Usein puhuessa tarvittava sana syntyi erilaisilla päätteillä ja alkuliitteillä. Esperantolle ominaista on sanojen johtaminen kantasanasta.

– Jos jotain sanaa ei tiedä, on se kuitenkin helppo johtaa, sanoo Matleena Vieltojärvi, joka Keskitalon tavoin on kevään abiturientti.

– Mutta esperanto on ainoa kieli, jota voi puhua jo yhden kurssin jälkeen, enontekiöläiskolmikko vakuuttaa.

Unionin yhteiseksi kieleksi?

Esperanton perussanasto on peräisin lähinnä latinasta ja sen tytärkielistä. Suomalaisille useat sanat ovat tunnistettavissa muiden kielten opintojen perusteella. Jotkin sanat ovat tuttuja myös sivistys- ja lainasanoista. Ei tarvitse olla suurikaan kielinero, jos ymmärtää mitä tarkoittaa esimerkiksi telefono.

Esperanton kehittäjän, puolanjuutalaisen silmälääkäri Lazar Ludwig Zamenhofin tavoitteena oli luoda kieli, joka toimisi kansainvälisen viestinnän välineenä. Koska esperanto olisi kaikkien toinen kieli, ei kenelläkään olisi kansakäymisessä oman äidinkielen tuomaa kotikenttätietoa.

Laajentumisen myötä Euroopan unionin virallisten kielten kirjo on kasvanut pariinkymmeneen. Niistä pienimpiä ei kuitenkaan käytetä kaikissa yhteyksissä, usein eurooppalaisissa yhteyksissä työkielinä ovat niin sanotut suuret kielet (englanti, saksa, ranska, italia, espanja) ja pieniltä kielialueilta tulevat saavat tyytyä käyttämään itselleen vierasta kieltä.

Eurokin oli esperantoraha

Voisi olla hyvinkin oikea aika kaivaa Zamenhofin suunnitelmat naftaliinista.

– EU:ssa käännoiksi pitää tehdä niin monelle kielelle, että esperanto voisi siinä mielessä toimia hyvin, arvelee Minna-Maarit Korva.

– Olihan eurokin monessa mielessä eräänlainen esperantoraha, muistuttaa Jenni Keskitalo enemmän tai vähemmän hyvin omaksutusta

Esperantoa taitavat enontekiöläiset Minna-Maarit Korva (vas.), Matleena Vieltojärvi ja Jenni Keskitalo Strasbourgin keskiaikaisissa kulisseissa. (Kuva: Kimmo Hiltula)

Kimmo Hiltulan artikkeli julkaistiin Pohjolan Sanomissa 9.5.2004. Toimittaja oli Strasbourgissa kaksi päivää raportoimassa Euroscolasta. Tämän artikkelin lisäksi samalla sivulla kerrottiin vielä lisää Euroscolasta ja esperantosta. Lehden päätoimittaja on antanut Enontekiön lukiolle luvan julkaista kaikki tekstit kou-

rahaudistuksesta.

– Mutta silloin kouluissa pitäisi tarjota enemmän mahdollisuuksia esperanton opiskeluun, lisää Matleena Vieltojärvi.

Esperanton opetus on monessa maassa Suomen tavoin muutamien opinahjojen varassa. Esimerkiksi Ukrainasta löytyy Suomen tavoin ainoastaan yksi lukiotasoinen oppilaitos, jossa opetetaan esperantoa.

Tällä hetkellä Enontekiön lukion ohella kielten lippua ylhäällä pitävät lähinnä eri puolilta maata löytyvät esperantoseurat. Korkeakoulujen opetustarjontaan esperanto ei kuulu.

lun Euroscola-sivuilla (<http://www.peda.net/veraja/enontekio/lukio/euroscola/>). EAF on saanut luvan julkaista tämän tekstin ja kuvan jäsenlehdessään.

Esperanton opetuksesta lisäyksenä voidaan mainita, että vaikka Enontekiön lukio on ainoa lukio Suomessa, jossa esperantoa tällä hetkellä opetetaan, monessa lukiossa hyväksytään muualla luettu esperanton kurssi osaksi lukio-opintoja. Vaikkei esperanto kuulukaan korkeakoulujen opetustarjontaan uusi EsperHe-järjestö tarjoaa Helsingin yliopiston opiskelijoille mahdollisuuden, josta voitte lukea sivulta 16.

Lernado sen fruktoj ne estas – Ei oppi ojaan kaada

La proverbaro de Zamenhof enhavas du mil sescent tridek proverbojn, aranĝitajn laŭ la alfabeto ordo. La ideo de kelkaj el ili estas tute sama kiel tiu de iu finna proverbo, sed ni ne tuj rimarkas tion, ĉar se ni tradukas vorton post vorto, ni perdas la stilon. Tre malmultajn proverbojn ni povus traduki laŭvorte:

Ĉiu komenco estas malfacila – *Alku aina hankalaa*.

Pli bone malfrue ol neniam – *Parempi myöhään kuin ei milloinkaan*.

Plej ofte la laŭvorta traduko ne taŭgas:

Estas tubero en la afero (*asiassa on möykky*) – *On mutka matkassa*.

Hakado de ligno donas lignerojn (*puunhakku antaa lastuja*) – *Aina roiskuu kun rapataan*.

Bona estas fremda lando, sed aliaj tie loĝu. (Hyvä on vieras maa, mutta muut siellä asukoot) – *Oma mansikka, muu maa mustikka*.

Kelkaj zamenhofaj ”proverboj” estas unuvortaj: Malpaculo – *riitapukari*. Malpurulo – *sottapyytety*.

Kelkaj estas ofte uzataj diraĵoj por esprimi ion, kion finnoj esprimus per aliaj vortoj:

Minulla ei ole siitä harmainta aavistustakaan – Mi ne havas pri tio nek scion nek supozon.

Meni pupu pöksyyn – Lia animo forkuris en la pinton de la piedo.

De kelkaj proverboj ni trovas variaĵojn ekzemple de ”*ei mikään ruudin keksijä*”:

Li pulvon ne elpensis. Li ne havas kapon de ministro. Li neniam venkis la alfabeton. Li ne estas el la grandaj saĝuloj. Kaj en alia grupo ”*ensin tutkitaan, sitten hutkitaan*”: Ne aŭskultinte, ne kondamnu. Ne rapidu insulti, volu aŭskulti. Ne rapidu, trankvile decidu.

Aliflanke ni trovas proverbojn, kies ekvivalentojn ni ne konas en la finna:

Pendonto ne dronos. (*Se joka riippuu [hirressä] ei huku*.)

Ne helpas spegulo al malbelulo. (*Peilistä ei ole apua rumilukselle*.)

Se mi scius, kien mi falos, mi tien metus tapiŝon.

Kelkajn zamenhofajn proverbojn mi tute ne komprenas. Kion signifas: Li forpelis siajn piedojn. Kaj: Se lipo dikiĝas, ventro maldikiĝas.

Multaj proverboj senvalorigas virinojn kaj neniu proverbo komenciĝas per ”ŝi”: Virina ploro sen valoro. Virino bonorda estas muta kaj surda. Troveblas ankaŭ pli komprenemaj proverboj: Ne bela estas amata, sed amata estas bela. Kaj: Virina rideto pli kaptas ol reto. Kiel vi certe jam rimarkis, Zamenhof ŝatis rimigi la duonojn de la proverbo.

La proverbaro estas fonto riĉa je trafaj vortoj, diraĵoj kaj konsiloj. Eble la legantojn konsolas kaj amuzas konstati, ke la samajn sentojn, kiujn ili mem havas, jam spertis multaj aliaj homoj en diversaj landoj. Ne ekzistas terno sen nazo nek fakto sen bazo.

Kiu ripetas abunde, lernas plej funde!

Saliko

Noto de redaktoro:

”Se lipo dikiĝas, ventro maldikiĝas” estas komprenebla tiel, ke se oni grimacas pro malbona gusto, tiam oni ne povas manĝi kaj ventro devas maldikiĝi. (*mm*)

Suomen Esperantoliiton jäsenjärjestöt

Muutokset ja lisäykset osoitteistoon: Ilkka Santtila, Mannerheimintie 40 D 86, 00100 Helsinki, s-posti ilkka.santtila@esperanto.fi mieluummin kirjallisena.

Suomen Esperantoliiton paikallis- ja jäsenjärjestöt:

- ◆ Helsingin Esperantoseura / Esperanto-klubo de Helsinki, Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki.
☎ Taneli Huuskonen, huuskone@cc.helsinki.fi
www.esperanto.fi/helsinki
- ◆ Iisalmen Esperantoklubi / Esperantoklubo de Iisalmi, (Onni Kauppinen) Uudispohantie 298, 74100 Iisalmi
- ◆ Jyväskylän Esperantokerho / Esperantoklubo de Jyväskylä (Seija ja Kari Kettunen), Keihäsmiehenkatu 3, 40630 Jyväskylä. ☎ (014) 254 609
☎ kari.kettunen@pp1.inet.fi
- ◆ Lahden Esperantokerho / Esperantoklubo de Lahti, (Martti Pennanen) Kalliomaankatu 10, 15150 Lahti.
☎ martti.pennanen@phnet.fi
- ◆ Oulun Esperantoseura / Esperantosocieto de Oulu, (Allan Mehtonen) Valtatie 6-8 B 15, 90500 Oulu
- ◆ Salon Esperantoseura / Esperantoklubo de Salo (Matti Wallius) Eräpolku 1, 25130 Muurla
☎ matti.wallius@ebaana.net
- ◆ Esperantoseura Antaüen ry. / Esperantosocieto Antaüen, Satakunnankatu 30 C 6, 33210 Tampere. (Lauri Liukkonen, Varstie 37, 37500 Lempäälä, ☎ lauri.liukkonen@jippii.fi)
- ◆ Turun Esperanto-yhdistys ry. / Esperanto-societo en Turku, (Tiina Oittinen) Puutarhakatu 26 A 11, 20100 Turku. ☎ tiina.oittinen@pp.inet.fi
- ◆ Suomen opettajien esperantoliitto / Esperanto-Ligo de Finnlandaj Instruistoj, (Carola Antskog) Dragsfjärdsvägen 690, 25700 Kimito. ☎ cantskog@kolumbus.fi. Tilinro: 800015-129185
- ◆ Suomen nuorten Esperantoliitto / Finnlanda Esperantista Junulara Organizo (FEJO) Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki.
☎ fejo@esperanto.fi. Tilinro: 101130-227446
- ◆ Sokeiden esperanto-yhdistys Steleto. (Ritva Sabelli) Pietarinkatu 10 D 27, 00140 Helsinki.
☎ (09) 660 651

Jäsenyhdistysten jäsenet ovat automaattisesti Suomen Esperantoliiton jäseniä, yhdistykset hoitavat jäsenmaksut liittoon. Liittoon voi myös kuulua henkilöjäsenenä, jol-

loin jäsenmaksu v. 2004 on 18 e sisältäen Esperantolehden. Nino Runeberg -seuran jäsenmaksu on 36 e. Lisätietoja jäsenyhdistyksiltä ja liiton toimihenkilöiltä.

Lappeenrannassa toimii aktiivinen esperanton harrastajien ryhmä, jolle voi lähettää postia osoitteeseen (Irja Mietinen) Esperantogruppo de Lappeenranta, Yrjönkatu 6-8 A 1, 53600 Lappeenranta.

Useiden paikkakuntien puhelinluettelosta hakusanalla "Esperanto" kohdalta löytyy paikallisten harrastajien puhelinnumeroita. Paikkakuntien yhteyshenkilöistä saa tietoa myös Suomen Esperantoliitolta, aktiivisia harrastajia on mm. Mikkelissä, Raumalla, Hämeenlinnassa ja Taivalkoskella.

ESPERANTOLEHTI

ilmestyy vuonna **2004**
aperas dum la jaro

Nro	Red.grupo komencas	Limdato	Aperas
4	1.7	15.7	1.8
5	1.9	15.9	1.10
6	1.11	15.11	1.12

Avustajien toivotaan noudattavan edellä esitettyjä aikoja. La redakcio esperas, ke helpantoj atentu la datojn supre.

Ilmoitushinnat ◆ Anonprezoj

Ulkopuoliset mainostajat /

Ekster membraro:	Jäsenet / Membroj:
1/1 sivu/paĝo 100 e	1/1 sivu/paĝo 50 e
1/2 sivua/paĝo 60 e	1/2 sivua/paĝo 30 e
1/4 sivua/paĝo 40 e	1/4 sivua/paĝo 20 e

Sendu la anoncojn aŭ rete al la redakcejo: eaflehti@esperanto.fi aŭ poŝte al la oficejo: Esperantolehti/EAF, Siltasaarekatu 15 C 65, 00530 Helsinki.

Palautusosoite: Esperantoliitto
Siltasaarencatu 15 C 65, 00530 Helsinki

FEJOn ja EsperHeen puheenjohtajat Patrik Austin ja Terho Uotila ovat viemässä esperantoa Helsingin yliopistoon. Artikkelit sivulla 16.

Seuraava numero ♦ Venonta numero

Seuraava numero ilmestyy elokuussa. Jutut 15.7.2004 mennessä EAF:n toimistoon. Venonta numero aperosen aŭgusto. Artikoloj ĝis 15.7.2004 al la oficejo de EAF. Osoite/adreso: Siltasaarencatu 15 C 65, 00530 Helsinki, puh/tel. (09) 715 538, s-posti/rete: <eaflehti@esperanto.fi>.

Pica-Paino Oy, Jyväskylä 2004